TÜZÜK

24/07/2026

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM 5
Genel Hükümler 5
Madde 1 – Partinin Adı, Kısa adı ve Amblemi 5
Madde 2 – Temel İlkeler ve Siyasal Anlayış 5
Madde 3 – Amaç 5
Madde 4 - Siyasal Yaşam Anlayışı 6
İKİNCİ KISIM 7
Üyelik 7
Madde 5 – Parti Üyeliği 7
Madde 6 – Üyenin Hak ve Yükümlülükleri 7
Madde 7 – Üyeliğe Başvurma ve Üyelikte Yer Koşulu 7
Madde 8 – Üyeliğin Sona Ermesi 8
ÜÇÜNCÜ KISIM 9
Parti Örgütü ve Organları 9
Madde 9 – Parti Örgütü 9
Madde 10 – İlçe Kongresi 9
Madde 11 –İlçe Başkanı ve İlçe Yönetim Kurulu 10
ÜÇÜNCÜ KISIM 11
İKİNCİ BÖLÜM 11
İl Örgütünün Organları 11
Madde 12 – İl Kongresi 11
Madde 13 – İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu 11
Madde 14 – İl Disiplin Kurulu 12
ÜÇÜNCÜ KISIM 12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 12
Genel Merkez Organları 12
Madde 15 – Kurultay 12
Madde 16 – Kurultaya Çağrı ve Gündem 13
Madde 17– Açılış ve Kurultay Başkanlık Kurulu 13
Madde 18 – Kurultay Görüşmeleri ve Kararları 13
Madde 19 – Kurultayda Seçimler, Adaylık ve Kullanılacak Oy Pusulası 13
Madde 20 – Olağanüstü Kurultay 14
Madde 21 – Genel Başkan 15
Madde 22 – Parti Meclisi 15
Madde 23 – Merkez Yönetim Kurulu 17

ÜÇÜNCÜ KISIM 19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 19
İl-İlçe Kongrelerine İlişkin Ortak Hükümler 19
Madde 24 – Kongrelerin Süresi 19
Madde 25 – Kongrelere Çağrı, Gündem, Toplantı Yetersayısı, Oturum ve Kararlar 19
Madde 26 – Kongre Başkanlık Kurulu 19
Madde 27 – Kongre Üyeliği 20
Madde 28 – Kongrelerde Adaylık ve Seçimler 20
Madde 29 – Olağanüstü Kongreler 21
Madde 30 –Seçimlere İtiraz 22
ÜÇÜNCÜ KISIM 23
BEŞİNCİ BÖLÜM 23
Görevin Boşalması, Görevden Alma ve Yerlerine Seçilecekler 23
Madde 31 – Görevin Boşalması 23
Madde 32 – Görevden Alma ve Yerlerine Seçilecekler 23
DÖRDÜNCÜ KISIM 25
Adaylık ve Aday Belirleme Yöntemleri 25
Madde 33 – TBMM Üyeliği İçin Adayların Saptanması 25
Madde 34 - Cumhurbaşkanı Adayının Saptanması 26
Madde 35 - Yerel Seçimlerde Adayların Saptanması 26
Madde 36 – Kotalar 27
Madde 37 - Aday Saptama Yönetmeliği 27
BEŞİNCİ KISIM 28
Parti Grupları 28
Madde 38 – TBMM Grubu 28
Madde 39 - TBMM Grubunun Yönetim İlkeleri 28
Madde 40 - TBMM Grubu Üyelerinin Görevleri 28
Madde 41 – Belediye ve İl Genel Meclisi Grupları 28
ALTINCI KISIM 29
Disiplin İşlemleri 29
Madde 42 - Disiplin Kurullarının Görevleri 29
Madde 43 – Yetki 29
Madde 44 - Tedbir 30
Madde 45 - İl Disiplin Kurulu 30
Madde 46 - TBMM Grup Disiplin Kurulu 30
Madde 47 - Yüksek Disiplin Kurulu 30
Madde 48 - Parti Suçları 31

Madde 49 - Disiplin Cezaları 32
Madde 50 - Kararlar ve İtiraz 33
Madde 51 - Disiplin Kurullarına İlişkin Ortak İlkeler ve Kurallar 33
Madde 52 – Bağışlama 34
Madde 53 – Yönetmelik 35
YEDİNCİ KISIM 36
Mali Hükümler 36
Madde 54 – Gelir Kaynakları 36
Madde 55 – Harcamalar 36
Madde 56 – Yetki 37
MADDE 57 – Bütçe 37
Madde 58- Kesin Hesap 37
Madde 59 - Hesap Yönetmeliği 37
SEKİZİNCİ KISIM 38
Kadın, Gençlik Kolları ve Diğer Kurullarla İlgili Hükümler 38
Madde 60 - Kadın Kolları, Gençlik Kolları 38
Madde 61 - Yurtdışı Temsilcilikleri 38
Madde 62 - Danışma Kurulları 38
DOKUZUNCU KISIM 39
Çeşitli Hükümler ve Geçici Maddeler 39
Madde 63 - Parti Programı ile Parti Tüzüğünün Onaylanması ve Değiştirilmesi 39
Madde 64 - Yönetmeliklerin Hazırlanması ve Onaylanması 39
Madde 65 - Partinin Tüzelkişiliğine Son Verme 39
ONUNCU KISIM 40
Geçici Hükümler, Yürürlük ve Yürütme 40
Geçici Madde -1 40
Geçici Madde - 2 40
Geçici Madde -3 40
Madde 65 - Yürürlük ve Yürütme 40

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

Madde 1 – Partinin Adı, Kısa adı ve Amblemi

(1) Partinin adı Yeni Parti'dir. Partinin kısa adı da Yeni Parti'dir. Partinin genel merkezi Mustafa Kemal Mahallesi 2127. Cadde No:7 Çankaya / ANKARA adresindedir. Yeni Parti'nin amblemi aşağıdaki şekildedir:

Madde 2 – Temel İlkeler ve Siyasal Anlayış

(1) Yeni Parti, Türkiye'nin demokrasi ittifakını kuran ve temsil eden çağdaş sosyal demokrat bir partidir.

(2) Temel ilkelerimiz, Cumhuriyet'in ulusal egemenliği esas alan kurucu felsefesi ile Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün özgürlüğe, eşitliğe ve bağımsızlığa, yurttaşlık bilincine, çağdaş uygarlık hedefine dayanan bağımsız, demokratik ve egemen Türkiye idealidir.

(3) Yeni Parti; cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, laiklik ve devrimcilikten oluşan Atatürk ilkelerini, ilkelerin tarihsel mirasını ve ilerici özünü koruyarak; çağımızın demokrasi, özgürlük, eşitlik, yurttaşlık, adalet, dayanışma, kamusal yarar, bağımsızlık, bilim ve sürekli yenilenme hedefleri doğrultusunda benimser.

(4) Yeni Parti, Anadolu ve Rumeli'nin insan sevgisine, vicdana, hoşgörüye, barışa ve birlikte yaşama kültürüne dayanan düşünsel birikimini, milletimizin ortak mirasının ayrılmaz bir parçası olarak kabul eder.

(5) Yeni Parti, evrensel demokratik değerleri, aklı, bireyi ve toplumsal özgürleşmeyi temel alan Aydınlanma anlayışını benimser.

(6) Yeni Parti, aktif yurttaşlığa dayalı katılımcı demokrasiyi benimseyen, herkes için adaleti sağlamayı hedefleyen, insan haklarının güvencesi olan hukuk devletini esas alan bir partidir.

(7) Yeni Parti, emeği yücelten, üreticiyi koruyan, üretimi çağın gerekleriyle dönüştüren kapsayıcı kalkınma anlayışını benimseyen bir partidir.

(8) Yeni Parti, herkes için haysiyetli bir yaşamın güvencesi olan sosyal devleti temel toplum ve devlet ilkesi olarak gören bir partidir.

(9) Yeni Parti, ülkemizin bağımsızlığını, yurttaşların güvenliğini "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesi doğrultusunda koruyup güçlendirmeyi hedefleyen bir partidir.

Madde 3 – Amaç

(1) Amacımız; Cumhuriyet'in eşitlik, özgürlük ve adalet ideallerini geleceğe taşımak ve her kuşağın bu idealleri büyüteceği canlı ve yeni bir toplumsal sözleşme oluşturmaktır.

(2) Demokrasi, Yönetim ve Adalet politikaları ile amaçlarımız: Aktif yurttaşlığa dayalı, kuvvetler ayrılığını temel alan demokratik bir yönetimin kurulmasıdır. Temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması ve herkes için adaletin sağlanmasıdır. Ülkemizin birlik ve beraberliğini, toplumsal barışını sağlamaktır. Örgütlü toplumun tesisiyle ortak toplumsal amaçların gerçekleştirebilmesidir.

(3) Kalkınma ve Ekonomi politikaları ile amaçlarımız: Üretim odaklı ve ekonomiyi dönüştüren bir anlayışla, emeğin üstünlüğüne dayanan, tüm toplumun hep birlikte zenginleşmesine imkân verecek eşitlikçi, adil, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir kalkınmadır. Kadınların ekonomik hayata eşit katılımı ve bakım yükünün kamusal güvenceye alınmasıdır. Çağı yakalayan bilim, teknoloji ve yenilik politikalarıyla dijital dönüşümün sağlanmasıdır. Yeşil adil dönüşüm ve iklim dayanıklı bir ekonominin kurulması; herkes için güvenli, temiz, sağlıklı ve sürdürülebilir çevre hakkının güvence altına alınmasıdır. Doğanın ve hayvan haklarının korunmasıdır.

(4) Sosyal Devlet politikaları ile amaçlarımız: Herkes için haysiyetli bir yaşamın, sosyal adaletin, toplumsal eşitliğin ve kapsayıcı bir düzenin kurulmasıdır. Tüm yurttaşların haklara, fırsatlara, kararlara ve kaynaklara eşit erişimidir. Barınma, eğitim, sağlık gibi temel hakların kamusal güvence altına alınmasıdır. Sosyal dışlanma ve her türlü ayrımcılığa son verilmesidir. Kadınların, gençlerin, çocukların, engellilerin ve tüm dezavantajlı grupların hayata eşit katılımıdır. Kadına yönelik şiddetle etkin şekilde mücadeledir.

(5) Dış Politika, Güvenlik ve Dirençlilik politikaları ile amaçlarımız: Türkiye'nin saygın, güvenli ve dirençli bir ülke olmasıdır. "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesine dayanan saygın ve itibarlı dış politika. Sokaklardan okullara hayatın her alanında güvenliğin sağlanmasıdır. Yurttaşları, toplumu ve kamu düzenini hedef alan her türlü şiddet türüyle aktif biçimde mücadeledir. Ulusal güvenliğimizin güçlendirilmesidir. Krizlere ve risklere karşı dirençli bir toplumsal yapının kurulmasıdır.

Madde 4 - Siyasal Yaşam Anlayışı

(1) Yeni Parti'ye katılan her üye kendi geleceğine bizzat yön veren aktif birer yurttaş olarak, eşit ve sömürüsüz bir Türkiye idealini gerçekleştirmek için partimize üye olmaktadır.

(2) Yeni Parti, özgür ve onurlu yurttaşların ülkesini kurmak için örgütlenen ve mücadele eden bir partidir.

(3) Yeni Parti üyeleri için siyasal eylem, toplumun ortak yararı için yapılan, kişinin kendisi dışında başka insanların hayatlarını iyileştirmek için mücadele ettiği onurlu bir toplum hizmetidir.

(4) Parti üyeleri, toplumsal yaşamın ve parti görevlerinin gerektirdiği bilgi, beceri ve sorumluluk bilincini geliştirmek için sürekli çaba gösterir. Hayatın her alanında partinin ilke ve değerleriyle uyumlu hareket etmek temel ilkedir. Parti içinde görev ve sorumluluk üstlenecek kişilerin; başarılı, dürüst, liyakat sahibi ve yetkin üyeler arasından seçilmesini sağlamak ortak bir yükümlülüktür. Her kademede siyasal katılım süreçlerinde çağın ve teknolojinin getirdiği imkanlardan yararlanılır.

(5) Yeni Parti'nin siyasal anlayışında; siyasi görüş, sosyoekonomik durum veya köken fark etmeksizin toplumsal bağların güçlendirilmesi ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması merkezi bir yer alır. Demokratik, şeffaf ve kamusal yarara dayalı bir siyasal yönetimin kurulması, yolsuzluk ve kayırmacılığın engellenmesi, siyasi etik ve liyakatin sağlanması esastır.

İKİNCİ KISIM
Üyelik

Madde 5 – Parti Üyeliği
(1) On sekiz yaşını doldurmuş, medeni ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip bulunan ve Partinin programı ile tüzüğünü benimseyen her Türk vatandaşı, Partiye üye olabilir.

Madde 6 – Üyenin Hak ve Yükümlülükleri
(1) Parti üyeleri, partinin amaç, ilke, program ve tüzüğü doğrultusunda siyasal çalışmalara katılma hakkına sahiptir. Her üye, bu Tüzük ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde bilgi alma, görüş bildirme, seçme ve seçilme hakkına sahiptir. Partinin belde, ilçe ve il yönetim kurulu üyeleri, disiplin kurulları üyeleri, Parti Meclisi üyeleri ile ilçe, il ve kurultay delegeleri Parti üyeleri arasından seçilir. Partiye üye olmayan kişilerin seçimle bir göreve gelmesi halinde bu kimseler Parti üyesi sıfatını kazanır. Partiden milletvekili ve mahalli idareler genel seçimlerinde aday olmak için Partiye üye olma zorunluluğu bulunmaz. Bu durumda olup da seçilenler 1 ay içinde Partiye üye olur.

(2) Üyeliğe başvuruda 50,00 TL ile 5.000,00 TL arasında giriş aidatı alınır. Üyeler, Partiye yılda 600,00 TL ve 7.200,00 TL arasında aidat verirler.

(3) Her üye, parti çalışmalarına katılmak, parti kararlarına uygun davranmak, seçimlerde partinin başarısı için çalışmak ve parti içi dayanışmayı güçlendirmekle yükümlüdür.

(4) Her üye, parti içi görev ve faaliyetlerde düşüncesini serbestçe açıklayabilir. Ancak bu hak, parti kararlarını etkisiz kılacak, parti bütünlüğünü zedeleyecek veya parti disiplinini bozacak biçimde kullanılamaz.

Madde 7 – Üyeliğe Başvurma ve Üyelikte Yer Koşulu
(1) Partiye üyelik başvurusu, yerleşim yerinin bulunduğu il veya ilçe başkanlıklarına, yazılı şekilde ya da Genel Merkezin göstereceği elektronik yolla yapılır.

(2) Üyeliğe kabulde dil, ırk, cinsiyet, din, mezhep, aile, zümre, sınıf ve meslek farkı gözetilemez.

(3) Üyelik başvurusu, başvurunun ulaştığı tarihten itibaren en geç otuz gün içinde reddedilmemişse kabul edilmiş sayılır. Başvurunun reddi halinde gerekçe gösterilmesi zorunlu değildir.

(4) Elektronik yolla yapılan başvurular, tüzükte öngörülen üyelik koşulları yönünden ilgili örgüt birimlerince incelenir. Üyeliğe engeli bulunmadığı tespit edilenlerin üyelikleri, başvurunun kesinleşmesiyle birlikte yürürlüğe girer. Bu işlemler, incelenmek üzere Merkez Yönetim Kuruluna düzenli olarak sunulur. Tüzük hükümlerine aykırılık tespit edilmesi durumunda Merkez Yönetim Kurulu gerekli kararları alabilir.

(5) Her üye bir muhtarlık bölgesinden üye olabilir. Birden fazla kaydının bulunması halinde son muhtarlık bölgesindeki kayıt geçerlidir.

(6) Üyeler kayıtlı oldukları muhtarlık bölgesi/ilçe/il dışında başka bir örgütte yönetim veya disiplin kurulunda görev alamaz ve delege seçilemez. Büyükşehir belediyelerinin sınırları içindeki ilçelerdeki ilçe yönetim kurulu üyeliklerinde bu kural uygulanmaz.

(7) Üyeliğe alınmasında ihtiyaç olanlar Merkez Yönetim Kurulu kararıyla üye yapılır.

Madde 8 – Üyeliğin Sona Ermesi

(1) Üyelik; istifa, ölüm, başka bir siyasi partiye üyelik, kanuni engel hâlinin ortaya çıkması veya disiplin kurullarının çıkarma cezası kararıyla sona erer.

(2) Partiden ayrılmak istediğini yazılı olarak bildiren üye, imzasının kendisine ait olduğu tespit edildikten sonra üye kütüğünden silinir.

(3) Üye olma şartlarını sonradan kaybedenler ile üyeliğe giriş sırasında üyelik şartlarını taşımadığı sonradan tespit edilen kişilerin üyelikleri Merkez Yönetim Kurulu kararıyla silinir.

(4) Bir sandık çevresinde partiye hiç oy çıkmaması halinde Merkez Yönetim Kurulu, o sandık çevresinde kayıtlı bulunan üyelerin kaydının silinmesine karar verebilir.

(5) Üyelikle ilgili diğer tüm hususlar Yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Parti Örgütü ve Organları

Madde 9 – Parti Örgütü

(1) Parti örgütü genel merkez, il, ilçe örgütleri, parti grupları ile kadın kolları ve gençlik kollarından oluşur.

(2) Genel Merkez organları şunlardır:

a) Kurultay,

b) Genel Başkan,

c) Parti Meclisi,

d) Merkez Yönetim Kurulu,

e) Yüksek Disiplin Kurulu,

(3) İl örgütünün organları şunlardır:

a) İl Kongresi,

b) İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu,

c) İl Disiplin Kurulu,

(4) İlçe örgütünün organları şunlardır:

a) İlçe Kongresi,

b) İlçe Başkanı ve İlçe Yönetim Kurulu,

c) Belde Başkanı ve Belde Yönetim Kurulu,

(5) Parti grupları şunlardır:

a) TBMM Grubu,

b) İl Genel Meclisi Grupları,

c) Belediye Meclisi Grupları,

(6) Kadın kolları ve gençlik kolları, genel merkez, il ve ilçeler düzeyinde örgütlenir.

Madde 10 – İlçe Kongresi

(1) İlçe kongresi seçilmiş ve doğal üyelerden oluşur.

(2) İlçe kongresinin doğal üyeleri, kongrede seçilmiş ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri ile ilçe çevresindeki partili belediye başkanlarıdır.

(3) İlçe kongresi delege seçimleri her bir muhtarlık bölgesindeki üyelerin katılımıyla yapılır. Kongreler takvimi başında Merkez Yönetim Kurulu tarafından her ilçeye en az 50, en fazla 400 delege belirlenir. Bir ilçede 400'den az üye bulunması durumunda o ilçedeki tüm üyeler ilçe kongre delegesi olarak kabul edilir. Ayrıca delege seçimi yapılmaz.

(4) İlçe kongresinde ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu asıl ve yedek üyeleri ile il kongresi delegeleri seçilir.

(5) İhtiyaç bulunan yerlerde belde başkanı ve dört (4) üyeden oluşan belde yönetim kurulu kurulur. Belde yönetim kurulu o beldede kayıtlı üyeler tarafından seçilir.

Madde 11 –İlçe Başkanı ve İlçe Yönetim Kurulu

(1) İlçe başkanı, ilçe kongresince gizli oyla seçilir. İlçe çevresinde partinin temsilcisi olup ilçe örgütünü yönetir. İlçe yönetim kuruluna, ilçe ve belde belediye meclisi grubuna başkanlık eder.

(2) İlçe yönetim kurulu ilçe başkanı ve:

a) Nüfusu 20.000'den az olan ilçelerde on iki (12) üyeden,

b) Nüfusu 20.000-50.000 (50.000 dahil) arasında olan ilçelerde on dört (14) üyeden,

c) Nüfusu 50.000-100.000 (100.000 dahil) arasında olan ilçelerde on sekiz (18) üyeden,

d) Nüfusu 100.000-500.000 (500.000 dahil) arasında olan ilçelerde yirmi dört (24) üyeden,

e) Nüfusu 500.000-900.000 (900.000 dahil) arasında olan ilçelerde yirmi altı (26) üyeden

f) Nüfusu 900.001'den fazla olan ilçelerde otuz (36) üyeden oluşur ***(Kurucular Kurulunun 09/10/2026 tarihli kararıyla değiştirilen fıkra)***.

(3) İlçe yönetim kurulu üyeleri ile bu üyelerin sayısı kadar yedek üye, ilçe kongresinde gizli oyla ve aldıkları oy sırasına göre seçilirler. Üyeliklerde boşalma olduğunda, yedek üyeler sıra ile göreve getirilir.

(4) Yönetim kurulları üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır, katılanların çoğunluğu ile karar verir.

(5) Birbirini izleyen üç toplantıya mazeretsiz katılmayan üyenin kurul üyeliği, yönetim kurulu kararıyla düşer. Üyeliğin düşmesine ya da düşmemesine ilişkin karara karşı bir üst yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Üst yönetim kurulunun kararı kesindir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
İKİNCİ BÖLÜM
İl Örgütünün Organları

Madde 12 – İl Kongresi

(1) İl kongresi seçilmiş ve doğal üyelerden oluşur.

(2) İl kongresinin doğal üyeleri, ilin partili TBMM üyeleri, il başkanı ve il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu üyeleri, il veya büyükşehir partili belediye başkanlarıdır.

(3) Seçilmiş üyeler, ilçe kongrelerinden seçilmiş olan il kongresi delegeleridir.

(4) İl kongreleri, gündemde belirtilen konular karara bağlar. İl başkanını, il yönetim kurulu üyelerini ve yedeklerini, il disiplin kurulu üyelerini ve yedeklerini, kurultaya katılacak delegeleri gizli oyla seçer.

Madde 13 – İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu

(1) İl başkanı, il kongresince gizli oyla seçilir. İl çevresinde partinin ve genel başkanın temsilcisi olup il örgütünü yönetir. İl yönetim kuruluna, il ya da büyükşehir belediye meclisi grubuna varsa il genel meclisi grubuna başkanlık eder.

(2) İl başkanı, il örgütünün ve il düzeyinde kurulmuş çalışma gruplarının yasa ve tüzükle belirlenen veya parti organlarınca verilen görevlerini yerine getirmeleri için uyumlu ve verimli çalışmalarını sağlar.

(3) İl yönetim kurulu, il başkanı ve:

a) Nüfusu 1.000.000'a kadar olan illerde yirmi sekiz (28) üyeden,

b) Nüfusu 1.000.000-2.000.000 (2.000.000 dahil) arasında olan illerde otuz iki (32) üyeden

c) Nüfusu 2.000.000-10.000.000 (10.000.000 dahil) arasında olan illerde otuz altı (36) üyeden,

d) Nüfusu 10.000.000'u aşan illerde kırk (40) üyeden oluşur ***(Kurucular Kurulunun 31/0//2026 tarihli kararıyla değiştirilen fıkra)***.

(4) İl yönetim kurulu üyeleri ile bu üyelerin sayısı kadar yedek üye, il kongresinde gizli oyla ve aldıkları oy sırasına göre seçilirler. Üyeliklerde boşalma olduğunda, yedek üyeler sıra ile göreve getirilir.

(5) Yönetim kurulları üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır, katılanların çoğunluğu ile karar verir.

(6) Birbirini izleyen üç toplantıya mazeretsiz katılmayan üyenin kurul üyeliği yönetim kurulu kararıyla düşer. Üyeliğin düşmesine ya da düşmemesine ilişkin karara karşı bir üst yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Üst yönetim kurulunun kararı kesindir.

(7) Geçerli bir mazeret olmadan üst üste üç olağan toplantısını yapmayan örgüt başkanı ve yönetim kurulunun düşmüş sayılmasına Merkez Yönetim Kurulu karar verebilir.

Madde 14 – İl Disiplin Kurulu

(1) İl Disiplin Kurulu, il kongresince seçilen yedi (7) asıl ve dört (4) yedek üyeden oluşur.

(2) İl Disiplin Kurulunda üyeliğin boşalması hâlinde, yedek üyeler aldıkları oy sırasına göre göreve çağrılır. Başkanlık görevinde boşalma olması hâlinde kurul, kendi üyeleri arasından yeni başkanını seçer.

(3) İl Disiplin Kurulunun yedeklerin de çağrılmasından sonra toplantı yeter sayısını sağlayamayacak ölçüde eksilmesi durumunda, ilk il kongresinde seçim yapılmak üzere geçici görevlendirme Parti Meclisince yapılır.

(4) İl Disiplin Kurulunun görev ve yetkileri ile çalışma usulü disiplin yönetmeliği ile ayrıca düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Genel Merkez Organları

Madde 15 – Kurultay

(1) Kurultay, partinin en yüksek karar organıdır.

(2) Kurultay; parti tüzüğünü ve programını değiştirmek, partinin politikaları ile ülke siyasetini ilgilendiren konularda görüşüp karar almak, kesin hesabı görüşerek ibra etmek, Kanun ve Tüzükte gösterilen diğer işleri karara bağlamak, ayrıca partinin kapanmasına, başka bir partiyle birleşmesine ve malvarlığının tasfiye veya intikal şekline karar vermekle yetkilidir.

(3) Kurultayda Genel Başkan ile Parti Meclisi ve Yüksek Disiplin Kurulunun asıl ve yedek üyeleri gizli oyla seçilir. Kurultay iki yılda bir toplanır. Bir yıldan fazla ertelenemez. İlk Kurultay, partinin tüzel kişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde yapılır.

(4) Kurultay, doğal ve seçilmiş üyelerden oluşur.

(5) Doğal üyeler; Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri, Yüksek Disiplin Kurulu başkan ve üyeleri, partinin üyesi olan bakanlar ve milletvekilleri ile parti üyeliği devam eden ve seçilmiş delegelerin % 15'inden fazla olmayan Kurucular Kurulu üyeleridir. Kurucular Kurulu üye sayısının seçilmiş delegelerin yüzde on beşinden fazla olması halinde, Kurucular Kurulu üyeleri arasından seçilecek doğal delegeler Genel Başkan tarafından belirlenir. Parti üyeliğinden ayrılan Kurucular Kurulu üyesi, tekrar parti üyesi olması halinde dahi doğal delege olamaz.

(6) Seçilmiş üyeler, il kongrelerinde seçilen kurultay delegeleridir. Seçilmiş kurultay delegelerinin toplam sayısı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının iki katıdır. Seçilmiş kurultay delegelerinin illere dağılımı iki aşamada belirlenir. İlk olarak, her ile o ilin Türkiye Büyük Millet Meclisine çıkardığı milletvekili sayısı kadar kurultay delegeliği verilir. Bu şekilde yapılan dağılımdan sonra geriye kalan kurultay delegelikleri ise, Partinin son milletvekili genel seçiminde her il çevresinde aldığı oyun, Partinin aynı seçimde ülke genelinde aldığı toplam oya oranı esas alınarak iller arasında paylaştırılır. Her ilde seçilecek kurultay delegesi sayısı, kongre takviminin açıklanmasıyla birlikte ilan edilir.

(7) Kurultaydan önce, Partinin katıldığı genel seçim olmamış veya Partinin seçimlere katılmamış olması gibi hallerin varlığında, her il; seçmesi gereken milletvekili sayısının iki katı kadar delegeyle kurultayda temsil olunur.

(8) Kurultay ilk toplantısını yapıncaya kadar, kurultayın yetkilerini kurucular kurulu kullanır. Partinin genel başkanı ile kuruculuk şartlarını haiz parti meclisi üyeleri ile yüksek disiplin kurulu üyeleri ve milletvekilleri, bu kurulun doğal üyeleridir.

Madde 16 – Kurultaya Çağrı ve Gündem

(1) Kurultayın toplanacağı yer, gün, saat ile gündem Parti Meclisince belirlenir ve en az on beş (15) gün önce Genel Başkanca duyurulur. Kurultay üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır. İlk çağrıda yeter sayı sağlanamazsa ikinci çağrıda toplantı yeter sayısı aranmaz.

(2) Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaması nedeniyle ikinci toplantı yapılması halinde iki toplantı arasındaki süre bir (1) günden az olamaz.

Madde 17– Açılış ve Kurultay Başkanlık Kurulu

(1) Kurultayı Genel Başkan ya da görevlendireceği bir Merkez Yönetim Kurulu üyesi açar.

(2) Kurultay açıldıktan sonra Kurultay üyeleri ya da partililer arasından bir başkan ile kurultay üyeleri arasından yetersayıda başkan yardımcısı ve yazman üye seçilerek Başkanlık Kurulu oluşturulur.

Madde 18 – Kurultay Görüşmeleri ve Kararları

(1) Kurultayda gündemdeki konular görüşülür. Kurultay tarihinden yedi (7) gün öncesine kadar Genel Merkeze ulaşmak koşuluyla kurultay üye tamsayısının en az beşte birinin imzasını taşıyan konular, kurultayca kabul edilmesi halinde gündeme eklenerek görüşülür.

(2) Kanun ve Tüzükteki hükümler saklı kalmak kaydıyla kurultayda kararlar, hazır bulunanların salt çoğunluğu ve işari oylamayla alınır.

Madde 19 – Kurultayda Seçimler, Adaylık ve Kullanılacak Oy Pusulası

(1) Seçimlere geçilmeden önce adaylar saptanır. Aday olmayanlar seçilemez.

(2) Genel Başkan adayı olmak için kurultay üye tamsayısının en az yüzde beşinin (%5), en çok yüzde onunun (%10) yazılı önerisi gerekir. Yüzde ondan çok imza kurultay başkanlığına sunulamaz. Mevcut genel başkan isteği üzerine adaydır; imza toplamaz, adına imza toplanamaz. Genel Başkan adaylarından sadece birisi için imza verilebilir. Birden çok genel başkan adayına imza veren kurultay üyesi, başkanlık kurulunca çağrılır ve hangi aday için imza verdiği saptanır. Aksi halde mükerrer imzalar tüm genel başkan adayları için geçersiz olur. Bu nedenle imza sayısı yetersayının altına düşenlere, tamamlamak için bir kez olmak üzere makul süre verilir.

(3) Parti Meclisi üyeliğine aday olmak için en az on (10) kurultay delegesinin ya da Genel Başkanın yazılı önerisi gerekir.

(4) Seçimlerde kural, çarşaf listedir. Çarşaf liste, tüm adayların yer aldığı tek ve ortak listedir. Çarşaf listede adaylar, kurultay başkanlık kurulunca çekilen kurada belirlenen harften başlamak üzere, soyadı esasına göre sıralanır. Oylama, seçilecek sayıda adayın adının yanına işaret konularak yapılır. Genel başkan adayının tek olması halinde genel başkan için işarete gerek yoktur. Oy pusulasında, fazla ya da seçilecek üye sayısının yüzde doksanından az işaretlenmiş bölüm geçersizdir. Adayların aldıkları oy sırasına göre genel sıralama yapılarak asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, ondan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olur. Eşit oy alanlar arasında adçekme yoluyla sıra saptanır. Seçilenlerin saptanmasında cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur.

(5) Gündemin çalışma raporu ve görüşmeler maddesine geçilmeden önce kurultay üye tamsayısının onda birinin yazılı önerisi üzerine blok liste usulü ile seçimlerin yapılmasına karar verilebilir.

(6) Blok liste, kurultayca seçilmiş genel başkan ya da genel başkan adayları tarafından sunulan, seçilecek sayıda asıl ve yedek Parti Meclisi ve Yüksek Disiplin Kurulu adaylarının yer aldığı listedir. Liste, yedek üyelikler hariç soyadına göre alfabetik sırayla hazırlanır. Cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur. Bir aday blok listelerden yalnızca birinde yer alabilir. Bir adayın birden çok listede yer alması halinde kurultay başkanlık kurulunca adayın hangi listede yer almak istediği saptanır. Aksi halde adayın listelerdeki adaylığı düşer. Blok listelerde yer almayanlar bireysel aday olabilir. Blok listede yazılı adlar çizilebilir, çizilen adlar yerine yeni ad yazılabilir. Adayın listedeki oyu ile adının yer almadığı listelerde çizilip yazılmak suretiyle aldığı oylar toplanır. Oy pusulasında, seçilecek üye sayısından fazla ya da yüzde doksanından az ad yazılı bölüm geçersizdir. Aldıkları oya göre seçilenler saptanır. Eşit oy alanlar arasında kura çekilir.

(7) Çarşaf ve blok listelerde organlar, ayrı ayrı yer alır. Listeler başkanlık kurulunca kesinleştirilir, seçim kurulunca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür.

(8) Seçimlerde kurultay üye tamsayısının dörtte birinden (1/4) az oy alanlar, asıl ve yedek üyeliğe seçilmiş sayılmazlar. Bu hüküm nedeniyle asıl ve yedek üyeliklere yeterince adayın seçilememesi durumunda listeler en çok oy alandan tamamlanır.

(9) Kurultay ile ilgili diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

Madde 20 – Olağanüstü Kurultay

(1) Genel Başkan; doğrudan ya da Parti Meclisinin kararı ya da kurultay üye tamsayısının beşte birinin on beş günlük süre içinde noterden onaylı imzaları ile yaptıkları başvuru üzerine olağanüstü kurultayı toplantıya çağırır.

(2) Birden fazla çağrının bulunması halinde, Genel Başkan bu çağrıları birleştirebilir. Birleştirilerek yapılan olağanüstü kurultay çağrısının gündeminde, her çağrının gündemi ayrı ayrı yer alır ve ayrı ayrı oylanır.

(3) Üye tamsayısının beşte birinin talebiyle kurultayın olağanüstü toplantıya çağrılabilmesi için imzaların, on beşinci günün bitiminden itibaren yedi gün içerisinde Genel Başkanlığa teslim edilmiş olması gerekir. On beşinci günün bitiminden sonra imza çekilmesi hüküm ve sonuç doğurmaz.

(4) Olağanüstü kurultayın gündemi, isteyenlerce düzenlenir. Üyelerin başvurusunun aynı (ortak) gündemle yapılması gerekir. Olağanüstü kurultayda gündemden başka bir konu görüşülemez. Seçim yapılamaz. Ancak Genel Başkan gündeme seçim maddesi koyabilir.

(5) Olağanüstü kurultay isteminde bulunan kurultay üyelerinin sayısı üye tamsayısının salt çoğunluğunu sağlıyor ise gündeme, seçim maddesi konulabilir.

(6) Olağanüstü kurultay, en az on beş (15) gün önce ilgililere duyurulmak koşuluyla en geç kırk beş (45) gün içinde yapılır.

Madde 21 – Genel Başkan

(1) Genel Başkan, kurultayca gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamaz ise, üçüncü oylamada en çok oy alan aday seçilir.

(2) Partiyi, Genel Başkan temsil eder, parti örgütünü yönetir.

(3) Genel Başkan, disiplin kurulları dışında, bütün parti örgütünün başkanıdır.

(4) Partiyi bağlayıcı demeçler vermeye ve bildiriler yayımlamaya yetkilidir. Genel Başkan bu yetkisini Merkez Yönetim Kurulu içerisinden görevlendireceklerine kullandırabilir.

(5) Her kademedeki organları ve görevlileri, birlikte ya da ayrı ayrı toplantıya çağırabilir.

(6) Parti görevlerinin ve çalışmalarının gerektirdiği önlemleri alır.

(7) Yetkili organlarca verilen kararların ilgililerce uygulanmasını denetler.

(8) Parti örgütüne ve ilgililere gerekli gördüğü bildirimleri yapar.

(9) Genel Merkez organları ile partinin TBMM Grubunun uyumlu çalışmasını gözetir.

(10) Genel Başkan, yokluğunda kendisine vekillik etmek üzere Genel Sekreterden başlayarak belirlenen sırayla Genel Başkan Yardımcılarından birini görevlendirir. Genel Başkan Vekili, vekillik ettiği sürede Genel Başkanın yetkilerini kullanır. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak üzere parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi Genel Başkana aittir; Genel Başkan bu yetkiyi ilgili organ ya da mercilere devredebilir.

Madde 22 – Parti Meclisi

(1) Parti Meclisi, kurultaydan sonra partinin en yüksek karar organıdır.

(2) Parti Meclisi, Genel Başkan ve kurultayca gizli oyla seçilmiş seksen (80) üyeden oluşur. Aldıkları oy sayısına ve sırasına göre Parti Meclisinin yirmi (20) yedek üyesi belirlenir.

(3) Üyeliklerde boşalma olduğunda, cinsiyet ve gençlik kotası gözetilerek yedek üyeler sıra ile göreve getirilir.

(4) Parti Meclisi en geç iki ayda bir Genel Başkanın çağrısı üzerine ve Genel Başkanın başkanlığında toplanır.

(5) Toplantının gündemi ile görüşülecek raporlar ve tasarılar, en geç üç gün önceden üyelere gönderilir.

(6) Genel Başkan doğrudan ya da Parti Meclisi üye tam sayısının beşte birinin gerekçe ve gündem belirterek yazılı istemde bulunması durumunda Parti Meclisini olağanüstü toplantıya çağırır.

(7) Parti Meclisi toplantılarına, partinin TBMM grup başkanvekilleri, grup yönetim kurulu üyeleri, kadın kolları ve gençlik kolları genel başkanları da katılabilir, söz alabilir ve önerilerde bulunabilir; ancak oy kullanamazlar.

(8) Genel Başkan, Parti Meclisi üyelerine geçici ya da sürekli görevler verebilir.

(9) Birbirini izleyen üç olağan toplantıya mazeretsiz katılmayan Parti Meclisi üyesinin üyeliğinin gizli oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile düşürülmesine karar verilebilir.

(10) Parti Meclisinin, toplantı kuralları ve çalışma yöntemleri yönetmelikle düzenlenir.

(11) Parti Meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Parti programı, kurultay kararları ve seçim bildirgeleri doğrultusunda iç ve dış gelişmelerle ilgili politika ve strateji kararları alır.

b) Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanan çalışma raporunu ve kesin hesabı inceleyip karara bağlayarak kurultaya sunar. Yıllık bütçeyi ve bilançoyu onaylar.

c) Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanan kurultay gündemleri ile seçim bildirgelerini inceleyip karara bağlar.

d) Merkez Yönetim Kurulunun hazırladığı yönetmelik taslaklarını karara bağlar.

e) Merkez Yönetim Kurulunun, Parti Meclisi üyelerinin ve parti kurullarının sunduğu raporları, önerileri ve tasarıları görüşüp karara bağlar.

f) Hükümet kurma, hükümete katılma, hükümetten çekilme konularında karar verir. Bu konuların görüşüldüğü Parti Meclisi toplantısına, TBMM Grup Başkanvekilleri ve Grup Yönetim Kurulu üyeleri katılır ve oy kullanırlar.

g) Seçimlere katılıp katılmama ve seçimlerde yasa ve tüzük kurallarına göre aday saptama yöntemini belirleyen kararları alır; merkez adaylarını ve merkez yoklaması yoluyla belirlenmesi gereken adayları belirler.

h) Uluslararası kuruluşlara üyelik kararı almak. Ancak bu kararın verilip duyurulmasından sonra geçen bir ay içinde, kurultay üyelerinin beşte birinden yazılı istek gelirse konu kurultayın olağan toplantısında ya da ivedi durumlarda, olağanüstü toplantısında karara bağlanır. Bir ay içinde böyle bir istek gelmemişse karar kesinlik kazanır.

i) Genel Başkanın ya da Merkez Yönetim Kurulunun önerisi üzerine disiplin cezalarının bağışlanmasını karara bağlar.

j) Genel Başkanın önerisi ve oylamayla belirlenecek beş (5) üyenin görüşünü de alarak feshedilecek örgütlere karar verir.

Madde 23 – Merkez Yönetim Kurulu

(1) Merkez Yönetim Kurulu, partinin en üst yönetim organıdır. Genel Başkan, Genel Sekreter, Genel Başkan Yardımcıları, TBMM Grup Başkanı ve Başkanvekillerinden oluşur. Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulunun başkanıdır. Genel Sekreter ve Genel Başkan Yardımcıları Parti Meclisi üyeleri arasından belirlenir.

(2) Genel Sekreter ile hukuk, seçim, idari ve mali işler, örgüt, yerel yönetimler, medya ve halkla ilişkiler sorumlu alanlardaki genel başkan yardımcıları ile sayı ve görev alanları genel başkanca belirlenen diğer genel başkan yardımcıları genel başkanın önerisi üzerine Parti Meclisinin salt çoğunluğunun onayıyla göreve başlar. Genel başkan görev alanları arasında ayırma ve birleştirme yapabilir. Merkez Yönetim Kurulu üye sayısı 8'den az olamaz.

(3) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Genel Başkan tarafından ya da Parti Meclisinin 1/3'ünün yazılı önerisi ve 2/3'ünün oyuyla görevlerinden alınabilir. Genel Başkan yerlerine yenilerini seçer.

(4) Genel Başkanın yokluğunda genel sekreterden başlayarak belirlenen sırayla genel başkan yardımcıları Merkez Yönetim Kuruluna başkanlık eder.

(5) Kadın Kolları ve Gençlik Kolları Genel Başkanları, Merkez Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler, görüş ve önerilerde bulunabilirler; ancak oy kullanamazlar.

(6) Merkez Yönetim Kurulu, haftada bir gün çağrı yapılmaksızın çoğunlukla toplanır. İvedi durumlarda Genel Başkanın çağrısıyla her zaman toplanır. Aksine hüküm yoksa üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır.

(7) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, görevlerinin kapsam ve niteliğine göre yeteri kadar yardımcı ya da uzmanla çalışma yapabilirler. Bu yardımcı ve uzmanlar milletvekilleri, Parti Meclisi üyeleri ve bunların dışında kişiler arasından ilgili Merkez Yönetim Kurulu üyesinin önerisi ve Genel Başkanın onayı ile belirlenir.

(8) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri mazeretleri halinde Genel Başkanı bilgilendirerek hangi Merkez Yönetim Kurulu üyesinin kendisine vekalet edeceğini belirler.

(9) Genel Sekreter parti politikalarının belirlenmesi, uygulanması ve yaygınlaştırılmasındaki eşgüdümü sağlar. Genel Başkan Yardımcıları ile görüşüp Genel Başkanı bilgilendirerek Merkez Yönetim Kurulu gündemini ve Genel Başkanın belirleyeceği Parti Meclisi gündemini hazırlar. Merkez Yönetim Kurulu ve Parti Meclisi toplantısına ilişkin tutanakların düzenlenmesini, kararların imzalanmasını ve muhafaza edilmesini sağlar.

(10) Genel Sekreter, her durum ve sıfatla bütün yargı kurumlarında özel ya da resmi daire, kurum ve kuruluşlarda; uluslararası kuruluşlar, gerçek kişiler, özel ya da resmi tüzelkişilerle olan ilişkilerde Genel Başkan adına bizzat ya da vekille partiyi temsil eder.

(11) Genel Sekreterlik, genel evrak kaydının tutulmasını sağlar. Partinin yazışma ve haberleşme birimidir.

(12) İdari ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, saymanlık işlerini de yürütür. Yılsonu bilançosunu ve kesin hesapları düzenler. İllerden ve ilçelerden gelen kesin hesapları, Genel Merkez kesin hesabı ile birleştirir ve Merkez Yönetim Kurulunun onayına sunar. Partinin gelirlerinin toplanmasında, harcamaların yapılmasında her aşamada yasa ve tüzük hükümlerine uygunluğu sağlar. Partinin demirbaşlarının ve malvarlığının korunmasını gözetir.

(13) Merkez Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kurultayın ve Parti Meclisinin kararlarını uygular. Partinin programı, ilkeleri, amaçları doğrultusunda tüm çalışmaları yürütür. Partinin yönetimine ilişkin her türlü iş ve işlemleri yapar.

b) Parti örgütünü yönetir. Yasalara, tüzük ve yönetmeliklere uygun çalışmasını sağlar. Genel Merkez organları hariç tüm örgüt kuruluş işlemlerini yürütür.

c) Parti Meclisince feshedilen yerlerde; geçici yönetim kurulu belirler. Geçici kurulun Siyasi Partiler Kanunu uyarınca gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirerek altı ay içerisinde ilk kongrenin yapılmasını sağlar.

d) Partinin hukuki varlığını korur. Bunun için yasalara ve tüzüğe uygun bütün kararları alır.

e) Partinin hükümetle, diğer partilerle ve sivil toplum örgütleriyle ilişkilerini düzenler, bu konuda gereken tüm kararları alır.

f) Çalışma raporunu hazırlar, kurultaya sunulmak üzere Parti Meclisinin onayına sunar.

g) Yıllık bütçeyi hazırlar. Parti Meclisinin onayına sunar ve uygular. Parti kesin hesabını hazırlayıp onay için Parti Meclisine sunar. Süresi içinde Genel Başkan adına Anayasa Mahkemesine ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir.

h) Partinin uluslararası ilişkilerini düzenler, çalışmaları yürütür.

i) Yönetmelik taslaklarını hazırlar, Parti Meclisine sunar.

j) Yasa ve tüzük kurallarına uygun çalışmayan örgütleri görevlerinden alır, yerine kurullar atar, süresi içinde olağanüstü kongrelerini yapmalarını sağlar.

k) Kongreler takvimini hazırlar ve süreci yürütür.

l) Partinin amaçlarına uygun olarak taşınır ve taşınmaz mal ile taşıt araçları alır, kullanır, işletir ya da satar. Taşınmaz malların satışı için Parti Meclisinden yetki alır.

m) Parti gelirlerini arttırmak amacı ile her türlü önlemi alır, gelir makbuzları bastırır, örgüte gönderir.

n) Üyelik kütüklerini tutar.

o) Merkez Yönetim Kurulunun çalışma ilkeleri, yönetim esasları ve öteki konular yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
İl-İlçe Kongrelerine İlişkin Ortak Hükümler

Madde 24 – Kongrelerin Süresi

(1) Kongrelerin başlangıç ve bitiş tarihleri (Kongreler Takvimi) Merkez Yönetim Kurulunca saptanır. Bu süre iki (2) yıldan az üç (3) yıldan fazla olamaz.

(2) Merkez Yönetim Kurulunca saptanan süreler içinde olmak koşuluyla ilçe kongrelerinin günlerini il yönetim kurulları, il kongrelerinin günlerini ise Merkez Yönetim Kurulu belirler. Kongre günlerini belirleyen yönetim birimi, alt yönetim birimlerinin görüşünü alır.

Madde 25 – Kongrelere Çağrı, Gündem, Toplantı Yetersayısı, Oturum ve Kararlar

(1) İl kongresinin çağrı ve başvuruları il yönetim kurulunca, ilçe kongresinin çağrı ve başvuruları ilçe yönetim kurulunca yapılır. İl ve ilçe kongrelerinin yeri, günü, saati ve gündemi, yönetim kurullarınca en az on beş (15) gün önce il ve ilçe başkanlıklarında ilan edilir. Bu ilanda, ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantının yeri, günü ve saati de belirtilir.

(2) İl ve ilçe kongreleri üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yetersayı sağlanamazsa ikinci toplantı katılanlarla yapılır. Şu kadar ki, bu sayı seçilecek yönetim kurulu üye tamsayısının iki katından az olamaz. Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaması nedeniyle ikinci toplantı yapılması halinde iki toplantı arasındaki süre bir (1) günden az olamaz. Gazete ile ilan şartı aranmaz.

(3) Kongrelerin gündemi, il ya da ilçe yönetim kurullarınca belirlenir. Üst yönetim biriminin veya kongre üyelerinin onda birinin yazılı isteği ile gündeme ekleme yapılabilir. Kongre, çoğunluk kararıyla gündemin sırasında değişiklik yapabilir.

(4) Kongreyi başkan ya da görevlendireceği bir yönetim kurulu üyesi açar. Bunların bulunmaması ya da kongreyi açmaması durumunda, kongre Genel Sekreter tarafından görevlendirilen kongre üyesi tarafından açılır. Bunun da mümkün olmaması halinde, kongre en yaşlı kongre üyelerince açılır.

(5) Kongreler, aksine hüküm bulunmayan hallerde, hazır bulunanların salt çoğunluğuyla ve işari oylama ile karar alırlar.

(6) Kongrelerde gündem konuları sıra ile ele alınır; söz isteyenlere sırayla söz verilir. Konularla ilgili söz süreleri, konuların görüşülmesine başlanırken kongrece saptanır.

Madde 26 – Kongre Başkanlık Kurulu

(1) Kongre açıldıktan sonra kongre üyeleri ya da partililer arasından bir başkan, kongre üyeleri arasından bir başkan yardımcısı ve en az bir yazman seçilir.

(2) Disiplin kurulları başkan ve üyeleri, kongre başkanlık kurullarında görev alamazlar.

Madde 27 – Kongre Üyeliği

(1) Bir kongreye ya da kurultaya katılmak üzere muhtarlık bölgesinde ve kongrelerde seçilen partiliye "delege", partide aldıkları görev nedeniyle kongrelere katılanlara "doğal delege" bunların tümüne "kongre üyesi" denir. Muhtarlık bölgesi seçimlerinde, Parti Kongre takviminin ilan edildiği tarihteki parti üye listesi seçmen listesi olarak esas alınır.

(2) Kongre üye tamsayısı, seçilmiş ve doğal delegelerin toplam sayısıdır.

(3) Delegelerin kongre üyeliği süresi, seçildikleri kongreyi izleyen olağan kongreye kadardır. Delegelerin görevi, yenileri seçilinceye kadar devam eder.

(4) Örgüt birimi, üst örgütün kongresinin ilan edildiği tarihten önce kongresini yapamazsa, üst örgütün kongresine katılamaz.

5) İlçe kongresi delege sayısı en fazla dört yüz (400), il kongresi delege sayısı en fazla altı yüzdür (600). Üye sayısı; dört yüzden az olan ilçelerde tüm üyeler ilçe kongresi delegesidir. Bu ilçelerde ayrıca delege seçimi yapılmaz.

(6) İl ve ilçe kongrelerinin delege sayıları ile bu delegelerin ilçe ve muhtarlık bölgelerine dağılımı, partinin son milletvekili genel seçiminde, o yerlerde aldığı oyla orantılı olarak Merkez Yönetim Kurulu tarafından saptanır.

(7) Parti son milletvekili genel seçimine katılmamışsa, ilçe kongresi delegelerinin belirlenmesinde parti sicilinde kayıtlı üye sayısı esas alınır. Merkez Yönetim Kurulu belirlediği toplam ilçe kongresi delege sayısını, mahalle veya köydeki üye sayısının ilçedeki toplam üye sayısına oranına göre dağıtır ***(Kurucular Kurulunun 29/07/2026 tarihli kararıyla değiştirilen fıkra)***.

(8) İlçe kongrelerinde seçilecek il kongresi delegesi sayısı, Partinin son milletvekili genel seçiminde ilgili ilçede aldığı oy sayısıyla orantılı olarak belirlenir. Parti son milletvekili genel seçimine katılmamışsa, Merkez Yönetim Kurulunca belirlenen toplam il kongre delege sayısı ilçenin ildeki toplam kayıtlı üye sayısı içindeki oranı esas alınarak ilçelere bölüştürülür. Her ilçenin seçeceği il kongresi delegesi sayısı beşten az olamaz ***(Kurucular Kurulunun 29/07/2026 tarihli kararıyla değiştirilen fıkra)***.

(9) Delege seçimlerinde, genel merkezde tutulan ve siyasi parti siciline bildirilmiş olan üye kütüğü esas alınır ***(Kurucular Kurulunun 29/07/2026 tarihli kararıyla yeri değiştirilen fıkra)***.

(10) Delege seçimlerine ilişkin öteki konular Yönetmelikle düzenlenir ***(Kurucular Kurulunun 29/07/2026 tarihli kararıyla yeri değiştirilen fıkra)***.

Madde 28 – Kongrelerde Adaylık ve Seçimler

(1) Kongrelerde başkan adayı olabilmek için kongre üye tamsayısının en az yüzde onunun (%10), en çok yüzde on beşinin (%15) yazılı önerisi gerekir. Adaylar yüzde on beşten (%15) çok imza toplayamaz, kongre başkanlığına sunamaz. Kongrelerde adaylar, seçimlere geçilmeden önce saptanır. Aday olmayanlar seçilemez. Başkanlık için sadece bir adaya imza verilebilir. Birden çok adaya imza veren delege, kongre başkanlık kurulunca çağrılır ve hangi aday için imza verdiği saptanır. Aksi halde mükerrer imzalar tüm adaylar için geçersiz olur. Bu nedenle imza sayısı yetersayının altına düşenlere, tamamlamak için bir kez olmak üzere makul süre verilir.

(2) Nüfusu 20.000'den fazla olan yerlerde milletvekilleri, belediye ve il genel meclis üyeleri, kongrelerde aday olamazlar ve ilçe kongre delegesi olarak seçilemezler, il/ilçe başkanı ve yönetim kurulu üyesi olamazlar.

(3) Büyükşehir sınırları içinde kalan nüfusu 20.000'den fazla olan yerlerde partili belediyeler, bunların bağlı kuruluşları ve iştiraklerinde çalışanlar, buraların yönetim ve müdürler kurulu üyeleri ile danışmanlar kongrelerde aday olamazlar ve ilçe kongre delegesi olarak seçilemezler, il/ilçe başkanı ve yönetim kurulu üyesi olamazlar.

(4) Bu hüküm doğal delegeliğe engel değildir.

(5) İl ve ilçe kongre seçimlerinde kural, çarşaf listedir. Çarşaf liste, tüm adayların yer aldığı tek ve ortak listedir. Çarşaf listede adaylar, kongre başkanlık kurulunca çekilen kurada belirlenen harften başlamak üzere soyadı esasına göre sıralanır. Oylama, seçilecek sayıda adayın adının yanına işaret konularak yapılır. Oy pusulasında, fazla işaretlenmiş, seçilecek üye ya da delege sayısının yüzde doksanından az işaretlenmiş bölüm geçersizdir. Adayların aldıkları oy sırasına göre genel sıralama yapılarak asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, ondan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olur. Eşit oy alanlar arasında adçekme yoluyla sıra saptanır. Seçilenlerin saptanmasında cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur.

(6) Gündemin çalışma raporu ve görüşmeler maddesine geçilmeden önce kongre üye tamsayısının onda birinin yazılı önerisi üzerine blok liste usulü ile seçimlerin yapılmasına karar verilebilir.

(7) Blok liste, başkan adayı tarafından sunulan, seçilecek sayıda, asıl ve yedek üye adayları ile delege adaylarının yer aldığı listedir. Liste, yedek üyelikler hariç soyadına göre alfabetik sırayla hazırlanır. Cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur. Delege adaylığı hariç, bir aday blok listelerden yalnızca birinde yer alabilir. Bir adayın birden çok listede yer alması halinde kongre başkanlık kurulunca adayın hangi listede yer almak istediği saptanır. Aksi halde adayın listelerdeki adaylığı düşer. Blok listelerde yer almayanlar bireysel aday olabilir. Blok listede yazılı adlar çizilebilir, çizilen adlar yerine yeni ad yazılabilir. Adayın en çok oy aldığı listedeki oyu ile adının yer almadığı listelerde çizilip yazılmak suretiyle aldığı oylar toplanır. Oy pusulasında, seçilecek üye sayısından fazla ya da yüzde doksanından az ad yazılı bölüm geçersizdir. Aldıkları oya göre seçilenler saptanır. Eşit oy alanlar arasında kura çekilir.

(8) Çarşaf ve blok listelerde; başkan, yönetim kurulu asıl ve yedek üyeleri, varsa disiplin kurulu asıl ve yedek üyeleri, üst kademe delegeleri ayrı ayrı yer alır. Listeler başkanlık kurulunca kesinleştirilir, seçim kurulunca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür.

(9) Seçimlerde, kongre üye tamsayısının beşte birinden az oy alanlar, asıl ya da yedek üyeliğe seçilmiş sayılmazlar.

(10) Kongrede sıra seçimlere geldiğinde, kongre başkanlık kurulu görevi, yetkili ve görevli seçim kurulu başkanlığına bırakır.

(11) Kongreler ve seçimlere ilişkin diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

Madde 29 – Olağanüstü Kongreler

(1) Üst örgüt yönetim kurulu kararıyla ya da kongre üyelerinin beşte birinin, on beş günlük süre içinde noterden onaylı imzalarıyla yaptıkları başvurular üzerine yönetim kurulunun çağrısıyla en geç (45) gün içerisinde olağanüstü kongre yapılır.

(2) Üye tamsayısının beşte birinin toplamış olduğu imzalarla olağanüstü kongreye gidilebilmesi için imzaların on beşinci günün bitiminden itibaren 7 gün içerisinde ilgili örgüte teslim edilmesi gerekir. On beş günün bitiminden sonra imza çekilmesi hüküm ve sonuç doğurmaz.

(3) Olağanüstü kongrenin gündemi, isteyenlerce düzenlenir. Üyelerin başvurusunun aynı (ortak) gündemle yapılması gerekir. Olağanüstü kongrelerde gündemden başka bir konu görüşülemez. Seçim yapılamaz.

(4) Ancak olağanüstü kongreyi isteyenlerin sayısı kongre üye tamsayısının salt çoğunluğunu sağlıyorsa, olağanüstü kongrenin gündemine güven oylaması ve seçim maddeleri konabilir. Bu takdirde seçim yapılabilir.

(5) Toplantı çağrısı yapılmadığı takdirde, üst örgüt yönetim kurulu olağanüstü kongrenin toplanmasını ve yapılmasını sağlar.

(6) Kongreler Takvimi ilan edildikten sonra olağanüstü kongre yapılması, süreç takvimden önce başlamış olsa bile Merkez Yönetim Kurulunun iznine bağlıdır.

(7) Olağanüstü kongrelere ilişkin diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

Madde 30 –Seçimlere İtiraz

(1) İl ve ilçe kongrelerinde seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile seçim sonuçlarına, tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki (2) gün içinde, yetkili ve görevli seçim kuruluna itiraz edilir. İlçe seçim kurulunun kararı kesindir.

(2) İlçe kongresi delege seçimleri ile ilgili itirazlar, sonuçların ilan tarihinden itibaren iki (2) gün içinde o ilçede kayıtlı üyelerce ilçe yönetim kuruluna yapılır. İlçe Yönetim Kurulu iki (2) gün içinde karar verir. Bu karara karşı iki (2) gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İl yönetim kurulunun iki (2) gün içinde vereceği karar kesindir.

(3) İlçe kongresinin seçim dışındaki kararlarına ilişkin itirazlar, kongre üyelerince iki (2) gün içinde il yönetim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulunun iki (2) gün içinde vereceği kararlar kesindir. Ancak; Tüzük, Yönetmelik ve Genelge hükümlerine açıkça aykırılık bulunması halinde son karar mercii Merkez Yönetim Kuruludur.

(4) İl kongresinin seçim dışındaki kararlarına ilişkin itirazlar, kongrenin bitişini izleyen iki (2) gün içinde kongre üyelerince Merkez Yönetim Kuruluna yapılır. Merkez Yönetim Kurulunun yedi (7) gün içinde vereceği karar kesindir.

(5) İtirazlar, yetkili kurullara yazılı olarak yapılır. İtiraz, işlemin yürütülmesini durdurmaz.

ÜÇÜNCÜ KISIM
BEŞİNCİ BÖLÜM
Görevin Boşalması, Görevden Alma ve Yerlerine Seçilecekler

Madde 31 – Görevin Boşalması

(1) Parti örgütünde bir görevlinin kendi isteği ile görevinden ayrılması ya da değişik nedenlerle görevin boşalması durumunda yeni bir görevli belirlenir.

(2) Genel Başkanlık boşaldığında, Parti Meclisi yeni Genel Başkanı seçmek için kurultayı en geç (45) gün içinde toplantıya çağırır. Bu süre içinde Genel Başkanlık görevleri, Parti Meclisinde belirlenen Genel Başkan Yardımcısı tarafından yürütülür.

(3) Parti Meclisinde boşalan üyelikler, sırasıyla yedek üyelerle doldurulur. Parti Meclisine bütün yedek üyeler çağrıldıktan sonra, üye sayısı, üye tam sayısının üçte ikisinin (2/3) altına düştüğünde, Parti Meclisi için seçim yapılmak üzere Genel Başkan kırk beş (45) gün içinde kurultayı toplantıya çağırır.

(4) İl ve ilçe başkanlığı boşaldığında, olağan kongreye kadar görev yapmak üzere yenisi, il ve ilçe yönetim kurulu üyeleri ya da partililer arasından, il ve ilçe yönetim kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ve geciktirilmeden seçilir.

(5) İl ve ilçe yönetim kurulu üyeliklerinde boşalma olduğunda, yedekleri ile doldurulur. Bütün yedeklerin çağrılmasından sonra kurul üyelerinin sayısı, üye tamsayısının üçte ikisinin (2/3) altına inerse ya da asıl üyeliklerde aynı gün içinde yarıdan fazla boşalma olursa, başkan ve kurul, yedekleriyle birlikte düşmüş olur. Bu durumlarda Merkez Yönetim Kurulu, illerde 45, ilçelerde 30 gün içinde olağanüstü kongre yapmak üzere illerde yedi (7), ilçelerde beş (5) kişilik geçici kurul atar. Toplantı yapmama nedeniyle kurulların düşmesi durumunda da bu hüküm uygulanır.

(6) Ancak düşme tarihinde, herhangi bir seçim ya da referandum tarihine 6 ay ya da daha az bir zaman kaldığı takdirde Merkez Yönetim Kurulu doğrudan ya da il yönetim kurulunu görevlendirerek gecikmeden yeni bir yönetim kurulu oluşturur. Bu durumda cinsiyet ve gençlik kotası uygulanır.

(7) Diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 32 – Görevden Alma ve Yerlerine Seçilecekler

(1) Yasalarda, Tüzükte ve Yönetmeliklerde öngörülen görev ve sorumlulukları ve mali yükümlülükleri yerine getirmeyen ya da aksatan; partinin ilkelerine, amaçlarına ve çalışma kurallarına aykırı hareket eden il, ilçe, belde başkanı ve yönetim kurulu üyelerini, Merkez Yönetim Kurulu, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla ve gizli oyla, gerekçesini belirterek görevden alabilir.

(2) İl yönetim kurulu, aynı esaslarla ve gerekçesini belirterek ilçe başkanını, ilçe yönetim kurulu üyelerini, belde başkanını ve belde yönetim kurulu üyelerini görevden alabilir. Bu durumda karar, beş gün içerisinde gerekçesi ile birlikte Genel Merkeze bildirilir.

(3) İlçe yönetim kurulu, aynı esaslarla ve gerekçesini belirterek belde başkanı ve belde yönetim kurulu üyelerini görevden alabilir. Bu durumda karar, beş gün içerisinde il başkanlığına ve Genel Merkeze bildirilir.

(4) Merkez Yönetim Kurulu kararı ile görevden alınanlar, gerekçeli kararın tebliğinden başlayarak (5) gün içinde Parti Meclisine itirazda bulunabilir. İtirazın kabulü için üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu gerekir; aksi takdirde itiraz reddedilmiş olur. Parti Meclisinin kararı kesindir.

(5) Merkez Yönetim Kurulu dışındaki üst örgüt birimince görevden alınanlar, kendisini görevden alan yönetim biriminin bir üstündeki örgüt birimine, gerekçeli kararın tebliğinden başlayarak beş (5) gün içinde itiraz edebilir. İtiraz üzerine on (10) gün içinde karar verilir. İtirazın kabulü için ilgili kurulun üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu gerekir; aksi takdirde itiraz reddedilmiş olur. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

(6) İtirazda bulunmuş olmak, görevi bırakmayı ve devretmeyi geciktirme nedeni sayılmaz.

(7) Başkan görevden alınmışsa yönetim kurulu kendi üyeleri ya da partililer arasından olağan kongreye kadar görev yapmak üzere üye tamsayısının salt çoğunluğuyla bir başkan seçer.

(8) İl başkanı ve il yönetim kurulu birlikte ya da yalnız il yönetim kurulu görevden alınmışsa Merkez Yönetim Kurulu, başkan dahil (7) kişilik bir geçici kurul atar. İl geçici kurulu görevden alma kararının bildirilmesinden itibaren (45) gün içinde seçimleri yapmak üzere olağanüstü il kongresini toplar.

(9) İlçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu birlikte ya da yalnız ilçe yönetim kurulu görevden alınmışsa il yönetim kurulu, başkan dahil (5) kişilik bir geçici kurul atar. İlçe geçici kurulu görevden alma kararının bildirilmesinden itibaren (30) gün içinde seçimleri yapmak üzere olağanüstü ilçe kongresini toplar.

(10) Olağanüstü kongrede, üst örgüt biriminin görevden alma nedenlerini saptayan raporu okunur. Görevden alınanların ve görevden alan üst örgüt biriminin temsilcileri, dilerlerse açıklama yapabilirler. Bu açıklamalardan sonra görüşme açılmaz; seçim yapılır. Seçilen başkan ve yönetim kurulu üyeleri görevden alınanların süresini tamamlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Adaylık ve Aday Belirleme Yöntemleri

Madde 33 – TBMM Üyeliği İçin Adayların Saptanması

(1) TBMM üyeliği için adayların saptanmasında yöntemler önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması ve merkez yoklamasıdır. Hangi seçim çevresinde hangi aday saptama yönteminin kullanılacağına il örgütlerinin görüşü doğrultusunda Parti Meclisi karar verir.

(2) Önseçimde adaylar yargı gözetim ve denetiminde sandık konularak üye kütüğünde kayıtlı üyelerin seçimiyle belirlenir. Aday yoklamasında adaylar yargı gözetim ve denetiminde sandık konularak partide belirli görevlere seçilmiş üyelerin seçimiyle belirlenir.

(3) Örgüt denetiminde önseçimde adaylar örgüt gözetim ve denetiminde sandık konularak üye kütüğünde kayıtlı üyelerin seçimiyle belirlenir. Örgüt denetiminde aday yoklamasında adaylar örgüt gözetim ve denetiminde sandık konularak partide belirli görevlere seçilmiş üyelerin seçimiyle belirlenir. Bu yöntemlerde seçimler yönetmelikte belirlenen usule göre örgüt içinde belirlenecek ilçe, il ve merkez seçim kurullarınca yürütülür.

(4) Örgüt denetiminde önseçim ve örgüt denetiminde aday yoklamasında seçim sonuçları Parti Meclisinin kararıyla tespit edilerek Yüksek Seçim Kuruluna merkez yoklaması usulüne göre bildirilir. Parti Meclisi kararı tespit niteliğinde olup kesinleşen seçim sonuçlarını değiştirir nitelikte olamaz.

(5) Örgüt denetiminde önseçim veya örgüt denetiminde aday yoklaması yapılan seçim çevrelerinde Parti Meclisince genel merkez kontenjanı olarak belirlenecek sıralar ve bu sıraların tahsisinde uygulanacak usul ve esaslar ile bu yöntemlerde kullanılacak oy pusulasında adayların bölge, cinsiyet, yaş vb. dağılımlarının dengeli olmasını sağlayacak önlemler ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

(6) Merkez yoklamasında adaylar doğrudan Parti Meclisi tarafından belirlenir.

(7) Önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması ya da örgüt denetiminde aday yoklamasına katılanlar, merkez yoklaması, merkez adaylığı veya genel merkez kontenjanı için başvuramazlar.

(8) En az bir seçim çevresinin aday listesinin ilk sırasında engelli adaya yer verilir.

(9) Bir kişi en fazla üç dönem üst üste milletvekili seçilebilir. Yarısı tamamlanmadan seçimlerin yenilendiği yasama dönemleri hesaba katılmaz. Önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması yöntemlerinde dönem koşulu aranmaz. Partinin milletvekili bulunmayan seçim çevrelerinde milletvekili çıkarmak veya bu seçim çevrelerinde partinin oyunu yükseltmek amacıyla Merkez Yönetim Kurulunun önerisi Parti Meclisi kararıyla dönem kuralı uygulanmayabilir.

(10) TBMM üyeliğine adaylık için başvuranlar hakkında Merkez Yönetim Kurulu ön inceleme yapar ve Parti Meclisinin onayına sunar. Parti Meclisinin istemi reddetmesi üzerine durum, başvuru sahibine bildirilir.

(11) Partiye üye olmadan aday olabilme Parti Meclisinin kararına bağlıdır.

Madde 34 - Cumhurbaşkanı Adayının Saptanması

(1) Cumhurbaşkanı adayı seçmen yoklaması, önseçim, aday yoklaması, merkez yoklaması yöntemlerinden biriyle belirlenir. Hangi yöntemin uygulanacağına Parti Meclisi karar verir.

(2) Seçmen yoklaması, seçmen kütüğünde kayıtlı seçmenlerin katılımıyla yapılır. Önseçim, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin katılımıyla yapılır. Aday yoklaması, Partide belli görevlere seçilmiş olan delegelerin katılımıyla yapılır. Merkez yoklamasında adayı Parti Meclisi saptar.

(3) Yöntemlerin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Madde 35 - Yerel Seçimlerde Adayların Saptanması

(1) Yerel seçimlerde adayların saptanmasında yöntemler önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması ve merkez yoklamasıdır. Hangi seçim çevresinde hangi aday saptama yönteminin kullanılacağına ilçe ve il örgütlerinin görüşü doğrultusunda Parti Meclisi karar verir.

(2) Önseçimde adaylar yargı gözetim ve denetiminde sandık konularak üye kütüğünde kayıtlı üyelerin seçimiyle belirlenir. Aday yoklamasında adaylar yargı gözetim ve denetiminde sandık konularak partide belirli görevlere seçilmiş üyelerin seçimiyle belirlenir.

(3) Örgüt denetiminde önseçimde adaylar örgüt gözetim ve denetiminde sandık konularak üye kütüğünde kayıtlı üyelerin seçimiyle belirlenir. Örgüt denetiminde aday yoklamasında adaylar örgüt gözetim ve denetiminde sandık konularak partide belirli görevlere seçilmiş üyelerin seçimiyle belirlenir. Bu yöntemlerde seçimler yönetmelikte belirlenen usule göre örgüt bünyesinde belirlenecek ilçe, il ve merkez seçim kurullarınca yürütülür.

(4) Örgüt denetiminde önseçim ve örgüt denetiminde aday yoklamasında seçim sonuçları Parti Meclisinin kararı ile tespit edilerek ilgili seçim kuruluna merkez yoklaması usulüne göre bildirilir. Parti Meclisi kararı tespit niteliğinde olup kesinleşen seçim sonuçlarını değiştirir nitelikte olamaz. Bu yöntemlerde kullanılacak oy pusulasında adayların bölge, cinsiyet, yaş, meslek vb. dağılımlarının dengeli olmasını sağlayacak önlemler alınır. Bunun için her seçim çevresinin özelliklerine göre oy kullanma esasları yönetmelikle belirlenir.

(5) Merkez yoklamasında adaylar doğrudan Parti Meclisi tarafından belirlenir. Parti Meclisi bu yetkisini ilçe seçimleri için il veya ilçe yönetim kurullarına, belde seçimleri için ilçe yönetim kurullarına devredebilir.

(6) Seçim kurullarına büyükşehir belediye başkanlığı aday listesi il başkanı ya da yetkilendirdiği kişi tarafından diğer tüm aday listeleri ilçe başkanı ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sunulur. Genel Merkez aday listesi sunma yetkisini bunlardan başkasına verebilir.

(7) Bir kişi en fazla üç dönem üst üste belediye başkanı, belediye veya il genel meclis üyesi seçilebilir. Önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması yöntemlerinde dönem koşulu aranmaz. Seçim çevresi değişikliğinde dönem istisnası, Merkez Yönetim Kurulu önerisi Parti Meclisi kararıyla uygulanabilir.

Madde 36 – Kotalar[1]

(1) Örgüt denetiminde önseçim veya örgüt denetiminde aday yoklamasında seçimle belirlenen milletvekili, il genel meclisi ve belediye meclisi adaylıklarında, parti meclisi ve yüksek disiplin kurulu seçiminde, il ve ilçe yönetim kurullarının seçiminde, il kongre delegeleri ve kurultay delegeleri seçimlerinde yüzde elli (%50) cinsiyet kotası uygulanır.

(2) Örgüt denetiminde önseçim veya örgüt denetiminde aday yoklamasında seçimle belirlenen milletvekili, il genel meclisi ve belediye meclisi adaylıklarında, parti meclisi seçiminde, il ve ilçe yönetim kurullarının seçiminde, il kongre delegeleri ve kurultay delegeleri seçimlerinde yüzde yirmi beş (%25) gençlik kotası uygulanır. Bu kota 18-30 yaş aralığı için yüzde on (%10) gençlik kolları kotası; 31-40 yaş aralığı için yüzde on beş (%15) çalışma çağı kotası olarak uygulanır ***(Kurucular Kurulunun 31/08/2026 tarihli kararıyla değiştirilen fıkra)***.

(3) Cinsiyet kotasıyla birlikte gençlik kotası özelliklerine beraber sahip olan aday her iki kotadan da sayılır.

(4) Bu özelliklerde yetersayıda aday çıkmazsa katılan adaylarla tespit ve seçim yapılır.

(5) Kotaların uygulanmasına ilişkin yöntem ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 37 - Aday Saptama Yönetmeliği

(1) Aday saptamaya ilişkin diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

[1] *Bu maddenin yürürlüğüne ilişkin geçici madde bulunmaktadır.*

BEŞİNCİ KISIM
Parti Grupları

Madde 38 – TBMM Grubu
(1) Partili milletvekilleri TBMM Grubunu oluşturur.

(2) TBMM Grubu, partinin programı, seçim bildirgesi, kurultay kararları ve Parti Meclisince belirlenen politikalar doğrultusunda yasama organında gerekli çalışmaları yürütür.

Madde 39 - TBMM Grubunun Yönetim İlkeleri
(1) Genel Başkan, TBMM üyesi ise TBMM Grubunun ve grup yönetim kurulunun başkanıdır; değilse grup başkanı grup üyeleri arasından iç yönetmelikte gösterilen yöntemle seçilir.

(2) TBMM Grubu, grup iç yönetmeliğinde belirlenen şekilde başkanvekilleri, grup yönetim kurulu ve grup disiplin kurulunu belirler.

(3) Grup başkanvekillerinin her biri, grubun yasama çalışmalarının yürütülmesinde Genel Başkanın yardımcısıdır ve görevlendirildiği konularda onun vekilidir.

(4) Yasama girişimlerinin düzenli biçimde yürütülmesi ve meclis çalışmalarında disiplinin sağlanması, grup yönetim kurulunun görevidir.

(5) Genel Başkan tarafından görevlendirilen Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, grup yönetim kurulu toplantılarına katılabilir, önerilerde bulunabilir; ancak oy kullanamazlar.

Madde 40 - TBMM Grubu Üyelerinin Görevleri
(1) Yasama çalışmalarında partinin ilkelerine, tüzük ve programına, seçim bildirgesine, kurultay ve Parti Meclisi kararlarına, grup genel kurulu ve grup yönetim kurulu kararlarına uymakla yükümlüdürler.

(2) Grup toplantısına ve grup kararlarına katılmamış olmak, alınan kararlara uyma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(3) TBMM üyelerinin grup ödentilerinin miktarı ve böylece sağlanan gelirin, Grup ve Genel Merkez çalışmaları için hangi oranda paylaştırılacağı, TBMM Grubunca karara bağlanır.

(4) TBMM Grubuna ilişkin diğer tüm konular "TBMM Grup İç Yönetmeliği" ile düzenlenir.

Madde 41 – Belediye ve İl Genel Meclisi Grupları
(1) Belediye ve il genel meclislerindeki partili üyeler bir grup oluştururlar. Partili belediye başkanı, belediye meclisindeki parti grubunun doğal üyesidir.

(2) İl başkanı il genel meclisi, büyükşehir ya da il belediye meclisi parti gruplarının, ilçe başkanı ilçe çevresindeki belediye meclisi parti gruplarının başkanıdır.

(3) Merkez ilçe başkanları il belediye meclisi parti gruplarına üye olarak katılır; grup başkan yardımcısı olarak görev yaparlar.

(4) Grup üyeleri partinin ilkelerine, tüzük ve programına, seçim bildirgesine, kurultayın ve kendi kongreleri ile grupların kararlarına uymakla yükümlüdürler.

(5) Belediye başkanlarının yürütmeyle ilgili yasal görevleri konusunda bağlayıcı grup kararı alınamaz.

(6) Partili belediye başkanları ile belediye ve il genel meclisi üyelerinin grup aidatları ve böylece sağlanan gelirin grup ve parti çalışmaları için hangi oranda paylaştırılacağı, ilgili il ya da ilçe yönetim kurulu ile grup yönetim kurulunun yapacağı ortak toplantıda karara bağlanır.

(7) Belediye ve il genel meclisi parti gruplarının çalışma usulleri yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI KISIM
Disiplin İşlemleri

Madde 42 - Disiplin Kurullarının Görevleri

(1) Parti suçlarını cezalandırma görevi ve yetkisi disiplin kurullarına aittir.

(2) Parti suçlarının yargı organlarının görev alanına girmesi, disiplin kurullarının görev yapmasına engel olmaz.

Madde 43 – Yetki

(1) Parti Meclisi üyelerinin, Yüksek Disiplin Kurulu başkan ve üyelerinin, TBMM üyelerinin ve partili büyükşehir belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Parti Meclisinin istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(2) İl başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve üyeleri, il ve ilçe belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Merkez Yönetim Kurulunun istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(3) Yukarıda sayılanlar dışındaki üyelerin ve görevlilerin parti suçu oluşturan eylemleri il yönetim kurulunun istemi üzerine il disiplin kurulunca karara bağlanır.

(4) Partili TBMM üyelerinin grup disiplinine, iç yönetmeliğe, bağlayıcı grup kararlarına aykırı ya da göreviyle bağdaşmayan eylemlerinden doğan parti suçları Grup Yönetim Kurulunun istemi üzerine Grup Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(5) İvedi durumlarda Merkez Yönetim Kurulu, il yönetim kurullarının tedbirli olarak görevden uzaklaştırma yetkilerini de kullanarak bir üyeyi yetkili il disiplin kuruluna veya doğrudan Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edebilir.

(6) İl yönetim kurulları, ilçelerden gelen dosyalar ve üyelerden gelen şikayetlerle ilgili olarak başvuru tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde karar verir. Bu süre içerisinde karar verilmemesi durumunda istek, reddedilmiş sayılır. Bu durumda ilçe yönetim kurulu ya da şikayetçi, yedi (7) gün içerisinde Merkez Yönetim Kuruluna itiraz edebilir.

(7) Disipline sevk organının ve yetkili disiplin kurulunun belirlenmesinde ilgilinin parti suçu işlediği tarihteki görevi dikkate alınır.

Madde 44 - Tedbir

(1) Kesin çıkarma ve geçici çıkarma talebi ile disiplin kuruluna gönderen organ, tedbir niteliğinde olmak üzere üyeyi görevden uzaklaştırabilir. Bu durumda dosya üç (3) gün içinde görevli disiplin kuruluna gönderilir ve bu süre içinde karar, ilgiliye tebliğe çıkarılır.

(2) Tedbir niteliğinde görevden uzaklaştırılanlar, tedbirin kaldırılması isteği ile görevli disiplin kuruluna tebliğ tarihinden itibaren üç gün içinde başvurabilir. Bu istek yedi (7) gün içinde karara bağlanır.

(3) İl disiplin kurullarının tedbirle ilgili kararlarına karşı Yüksek Disiplin Kuruluna üç gün içinde itiraz edilebilir. Yüksek Disiplin Kurulu, tedbire itirazla ilgili başvuruları, kendisine ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde karara bağlar.

(4) Haklarında tedbir kararı olan üyeler, üyelikten doğan haklarını kullanamazlar. Tedbir nedeniyle görevinden uzaklaştırılan üyenin hakkındaki hüküm kesinleşinceye kadar, yerine yedek üye çağrılmaz.

Madde 45 - İl Disiplin Kurulu

(1) İl kongresince seçilen yedi (7) asıl ve dört (4) yedek üyeden oluşur. Nüfusu 500.000'i aşan illerde aday bulunması halinde asıl üyelerin en az dördünün, yedek üyelerin en az ikisinin hukukçu olması gerekir.

(2) İl disiplin kurulu üyeleri, seçim sonuçlarının açıklanmasından itibaren bir hafta içinde il başkanının çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında üçte iki çoğunlukla toplanır. Gizli oyla bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter üye seçer.

(3) İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa, kurul bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle kendiliğinden toplanır.

(4) İkinci toplantıda da üçte iki çoğunluğun sağlanamaması halinde il disiplin kurulu kendiliğinden düşmüş sayılır. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleriyle birlikte yeni kurul seçilir.

(5) İl disiplin kurulları, en az ayda bir kez daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden toplanır.

(6) İl Disiplin Kurulunun üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı olağan toplantısını yapmaması halinde; il yönetim kurulunun başvurusu üzerine Parti Meclisi, il disiplin kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleriyle birlikte yeni kurul seçilir.

Madde 46 - TBMM Grup Disiplin Kurulu

(1) Grup Genel kurulunca seçilen ve sayıları Grup İç Yönetmeliğinde belirlenen üyelerden oluşur. Çalışma usulleri ve diğer konular Grup İç Yönetmeliğiyle belirlenir.

Madde 47 - Yüksek Disiplin Kurulu

(1) Kurultayca seçilen on beş (15) asıl ve sekiz (8) yedek üyeden oluşur. Asıl üyelerin en az sekizinin (8), yedek üyelerin en az dördünün (4) hukukçu olması gerekir. Hukukçu kotası öncelikli olarak uygulanır.

(2) Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri seçim sonuçlarının açıklanmasından itibaren bir hafta içinde Genel Başkanın çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır. Üçte iki çoğunluğun bulunması halinde gizli oyla kendi aralarında bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter seçerler.

(3) İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul, bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle toplanır. Bu toplantıda da yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul kendiliğinden düşmüş sayılır. Düşme tarihinden sonra kırk beş (45) gün içinde olağanüstü kurultay toplanarak yeni kurul seçilir. Kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçimi yapılır.

(4) Yüksek Disiplin Kurulu, en az ayda bir kez daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden toplanır. Üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı olağan toplantısını yapmaması veya üye tamsayısının toplantı yetersayısının altına düşmesi durumunda, Merkez Yönetim Kurulunun başvurusu üzerine Parti Meclisi, Yüksek Disiplin Kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda, yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden sonra 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçilir.

Madde 48 - Parti Suçları

(1) Kesin çıkarma cezası gerektiren parti suçları;

a) Programa, tüzük kurallarına, kurultay, yetkili organ ve grup kararlarına aykırı davranmak,

b) Partide aldıkları görev ve sorumlulukla ve üyelikle bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunmak,

c) Parti kayıt ve defterlerini gizlemek, bozmak, değiştirmek; görevi devir sırasında bunları teslim etmemek,

d) Partinin temel ilkelerine aykırı siyasal çalışmalara ve eylemlere katkıda bulunmak,

e) Parti adaylarına karşı ya da başka parti adaylarından yana açık ya da gizli çalışmak,

f) Kurultay, kongre, grup ve meclis işlemlerinin, seçim çalışmalarının yasa, tüzük ve yönetmelik kurallarına uygun olmasını engellemek, bozmak, bozdurmak amacı ile yetkili organlara ve kişilere karşı tüzüğe uygun itirazlar dışında her türlü engelleyici davranışta bulunmak,

g) Partiye üye yazımı ve temsille ilgili kuralları çiğnemek, parti içi seçimlere hile karıştırmak,

h) Parti çalışmalarında, özellikle kurultay ve kongrelerde üyelere ve görevlilere eylemli saldırıda bulunmak, çalışmayı engellemek ya da önlemek.

i) Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülenmiş ekonomik değerleri zimmete geçirmek.

j) Sandık Kurulu asıl veya yedek üyeliği görevini özür belirtmeden yerine getirmemek.

(2) Geçici çıkarma cezası verilecek parti suçları;

a) Gerçeğe aykırı olarak partide kendisine belli görevler verilmiş gibi davranmak ve çalışmak,

b) Parti içinde ve toplumda her türlü ayrımcılık yapmak, bu doğrultuda açıklamalarda bulunmak,

c) Gizli yapılması ve gizli kalması kararlaştırılan toplantılardaki konuşmaları açıklamak,

d) Parti çalışmalarında üyelere eylemli saldırıda bulunmak, parti düzenini bozmak, çalışmaları aksatmak.

(3) Kınama cezası verilecek parti suçları;

a) Parti yararlarını zedeleyici yayın ve propaganda yapmak,

b) Parti görevlilerine küçültücü sözler söylemek, parti çalışmalarını zorlaştırıcı eylem ve davranışlarda bulunmak,

c) Partili üyeler ve yöneticiler hakkında bilerek ve isteyerek aslı olmayan söylentiler çıkarmak, bunları yaymak,

d) Geçerli özrü olmaksızın seçimlerde oy kullanmamak,

e) Disiplin kurullarının incelemelerini zorlaştırmak, Yüksek Disiplin Kurulunun görevleriyle ilgili taleplerini belirtilen süre içerisinde yerine getirmemek,

f) Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülenmiş ekonomik değerleri usulsüzce kullanmak,

g) Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapmak, karar almak.

(4) Uyarma cezası verilecek parti suçları;

a) Partililerin kişilikleri ile uğraşmak, parti üyeleri hakkında küçük düşürücü sözler söylemek, sövmek,

b) Parti binalarına ve mallarına zarar vermek,

c) Tutulması gereken defterleri usulüne uygun olarak tutmamak.

(5) Yukarıda yazılı olan tutum, davranış ve eylemler ile bunların yapılmasını desteklemek, kolaylaştırmak ve övmek parti suçudur.

Madde 49 - Disiplin Cezaları

(1) Disiplin cezaları "uyarma", "kınama", "geçici çıkarma" ve "kesin çıkarma"dır.

(2) Uyarma, yazılı olarak dikkat çekmektir. Kınama, yazılı olarak kusur bildirmektir. Geçici çıkarma, üyenin partiden bir yıldan iki yıla kadar ilişkisinin kesilmesidir. Kesin çıkarma, üyenin süresiz olarak parti ile ilişkisinin kesilmesidir.

(3) Kınama cezası alanlar bir (1) yıl süre ile parti organlarına seçilemezler, seçilmiş iseler görevden alınırlar.

(4) Geçici çıkarma cezası alanlar, bu süre içinde parti üyelerine tanınan hakları kullanamazlar ve cezalarının tamamlanmasından itibaren altı (6) ay süre ile parti organlarına seçilemezler. Geçici çıkarma cezasının uygulanması sırasında kişinin, parti programına, tüzüğüne ve yetkili organların bağlayıcı kararlarına uyma yükümlülüğü devam eder.

(5) Disiplin kurulları; tedbirli olarak disipline sevk edilenler yönünden tedbir kararının verildiği ve varsa kaldırıldığı tarihi kararda belirtir.

(6) Disipline sevk işlemini gerçekleştiren organ, suçlama konusu olan eylemi ve uygulanmasını istediği cezayı açıkça belirtir. Disiplin kurulu, isnat edilen eylem ile bağlı, hukuki niteleme ve uygulanması istenen ceza hükmüyle ise bağlı değildir.

(7) Disiplin cezası alanlardan, aynı parti suçunu yineleyenlere bir üst ceza verilir.

(8) Disiplin suçunun, basın yayın organları ya da sosyal medya araçlarıyla işlenmesi halinde eylemin ağırlığına göre bir üst cezayı gerektiren hüküm uygulanabilir.

(9) Parti suçu olarak nitelendirilen eylemin, hafifletici nitelikte koşulların bulunması ve etnik pişmanlığın varlığı halinde eylemin gerektirdiği ceza yerine bir alt cezayı gerektiren hüküm uygulanabilir.

Madde 50 - Kararlar ve İtiraz

(1) Kendilerine gönderilen dosyaları il disiplin kurulları (2) ay, Yüksek Disiplin Kurulu (4) ay içinde karara bağlar.

(2) Disiplin kurulları, öngörülen süre içinde sonuçlandırılamayacak disiplin dosyaları için gerekçesini belirterek Parti Meclisinden ek süre isteyebilir. Verilecek ek süre bir aydan uzun olamaz. Bu süreler içinde karar verilmemesi halinde disiplin soruşturması düşer.

(3) Yüksek Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu kararları kesindir.

(4) İl Disiplin Kurulu kararlarına karşı kararın bildirilmesinden itibaren on (10) gün içinde; disipline sevk edilen, eylemden zarar gören, sevk eden organ ve soruşturmanın ilçe yönetim kurulu talebiyle başlatılması halinde ilçe yönetim kurulu, Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilir.

Madde 51 - Disiplin Kurullarına İlişkin Ortak İlkeler ve Kurallar

(1) Disiplin cezası alan üye, bağışlanmış olsa bile cezanın kesinleşme tarihinden itibaren dört (4) yıl içerisinde disiplin kurulu üyeliğine aday olamaz. Disiplin kurulu üyesiyken disiplin cezası alan üyenin disiplin kurulu üyeliği, kararın kesinleşmesiyle sona erer.

(2) Özür bildirmeden üst üste üç olağan toplantıya katılmayan üyenin disiplin kurulu üyeliği düşer. Üyeliğin düştüğünü saptayan disiplin kurulu kararına karşı beş (5) gün içinde itiraz edilebilir. İtiraz makamı il disiplin kurulu üyeleri yönünden Yüksek Disiplin Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Parti Meclisi, Grup Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Grup Genel Kuruludur. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

(3) Disiplin kurulları üyeliklerinde boşalma olması durumunda, yedek üyeler sıra ile çağırılır. Yüksek Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu üyeliği için Genel Başkan, İl Disiplin Kurulu için il başkanı yedekleri göreve çağırır.

(4) Yedek üyelerin tamamının çağrılmasından sonra üye sayısı toplantı yetersayısının altında kalmışsa, disiplin kurulu yedekleriyle birlikte düşmüş sayılır. Yeni il disiplin kurulu Parti Meclisince seçilir. Yüksek Disiplin Kurulunun düşmüş sayılması halinde; yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden itibaren 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçilir. Grup Disiplin Kurulu için yeni seçim TBMM Grubunca yapılır.

(5) Siyasi Partiler Kanununun 102. maddesinin 2. bendi uyarınca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının partiden kesin olarak çıkarılmasını istediği üye, Merkez Yönetim Kurulunca gecikmeksizin Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilir. Yüksek Disiplin Kurulu, gecikmeksizin toplanarak konuyu öncelikle görüşür ve (7) gün içinde karar bağlar. Üye, kurulun konuyu ele aldığı ilk toplantıda, yazılı ya da sözlü olarak savunma yapabilir.

(6) Disiplin kurullarına sevk edilen partili, yazılı ya da sözlü savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre çağrı belgesinin tebliğinden itibaren on beş gündür. Seçimlerde ya da herkesin gözü önünde açıkça ya da yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre yedi gündür. Savunma süresini geçirenler, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

(7) Disiplin Kurulları, üye tamsayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile karar verir. Kesin çıkarma cezası üye tamsayısının çoğunluğu ile alınır. Disiplin Kurulları gerekli durumlarda tanık dinleyebileceği gibi gerekli bulduğu her türlü belge ve bilgiyi ilgili yerlerden isteyebilir.

(8) Disiplin cezasını gerektiren eylemin gerçekleştirildiği tarihten itibaren iki (2) yıl içinde disipline sevk kararı verilmemesi halinde, ilgili hakkında disiplin kovuşturması yapılamaz.

(9) Disiplin Kurulu kararları, kesinleştiği tarihten itibaren uygulanır. Tedbirli geçen süreler, cezaya bağlı sürelerden düşülür.

(10) Kesinleşen disiplin kurulu kararları, tüm parti organlarınca derhal, olduğu gibi ve süresince uygulanır.

(11) Disiplin Kurulu üyeleri ile Parti arasında bir hizmet bağı kurulamaz, kendilerine Partiden hiçbir gelir sağlanamaz.

(12) Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapılamaz, karar alınamaz.

(13) Disiplin kovuşturması işlemlerindeki tebligat, üyenin parti kütüğünde yazılı adresine yapılır. Bu adrese yapılan tebligat, geçerli kabul edilir.

(14) Örgüt birimleri, disiplin kurullarının incelemelerini kolaylaştırmak ve isteklerini sürelerinde yanıtlamak zorundadır.

(15) Üyenin hakkındaki disiplin soruşturması devam ederken parti üyeliğinden istifa etmesi halinde disiplin soruşturması durdurulur. İstifa eden üyenin yeniden üyelik başvurusunda bulunması halinde hakkındaki soruşturma kaldığı yerden devam eder. Ancak üye hakkındaki disiplin soruşturması kesin hükme bağlanıncaya kadar parti içi seçme ve seçilme haklarını kullanamaz.

Madde 52 – Bağışlama

(1) Kesinleşen cezaları bağışlama yetkisi, Yüksek Disiplin Kurulunun ve parti üyeliğinin devam etmesi durumunda cezanın kesinleştiği tarihteki başkan veya sekreterinin görüşü alınarak Parti Meclisinindir.

(2) Parti Meclisi bağışlama yetkisini ceza alanın yazılı isteği üzerine ve disiplin kuruluna gönderen örgüt biriminin görüşünü alarak kullanır.

(3) Merkez Yönetim Kurulu, bağışlanmak isteyenin yazılı başvurusu üzerine isteği, disiplin kuruluna gönderen örgüt biriminin görüşünü de alarak disiplin dosyası ile birlikte Parti Meclisine sunar. Gönderen organın Parti Meclisi olması halinde görüş, Merkez Yönetim Kurulu tarafından bildirilir.

(4) Parti Meclisi kararını gizli oyla verir.

Madde 53 – Yönetmelik

(1) Disiplin işlerine ilişkin öteki bütün konular yönetmelikle düzenlenir.

YEDİNCİ KISIM
Mali Hükümler

Madde 54 – Gelir Kaynakları

(1) Partinin gelir kaynakları şunlardır:

a) Giriş ve Üyelik aidatı,

b) Partinin TBMM ve yerel yönetimler üyelerinden alınan grup ödentisi,

c) Adaylık için başvuranlardan alınan adaylık ödentisi,

d) Parti yayınlarının satış karşılıkları,

e) Parti bayrağı, flaması, rozeti ve benzeri tanıtma malzemesi satışlarından sağlanan gelirler,

f) Parti kimlik belgelerinden ve yenilenmesi nedeniyle alınan karşılıklar,

g) Parti lokallerinin işletilmesinden sağlanan gelirler,

h) Partinin düzenlediği her türlü toplumsal girişim ve gösterilerden sağlanan gelirler,

i) Partinin malvarlığından sağlanan gelirler,

j) Siyasi Partiler Yasasında belirlenen miktarı aşmayacak bağışlar,

k) Siyasi Partiler Kanununun 110. maddesi uyarınca partiye intikal edecek taşınır ve taşınmaz mallar ile doğmuş ve doğacak her türlü hak ve alacaklar,

l) Yasaya göre devletçe sağlanan gelirler.

(g) ve (i) bentlerinde yazılı olanlar dışındaki gelirler için vergi, resim ve harç ödenmez.

(g) bendinde yazılı parti lokallerinin işletilmesinden elde edilen gelirler, ticari nitelik taşımayan işletme çalışmaları sonucunda sağlanmışsa, bu gelirler için de vergi, resim ve harç ödenmez.

(i) bendinde yazılı gelirlerden partinin sahip olduğu ve ticari olarak işletilen basımevlerinin gelirleri ile taşınmaz mallardan sağlanan gelirler için vergi, resim ve harçlara ilişkin yasa hükümleri uygulanır.

(2) Yukarıda yazılı gelirler, partinin hangi örgüt yönetim birimince ya da görevlisince sağlanmış olursa olsun, parti tüzel kişiliğinindir.

(3) Gelirler, partinin tüzel kişiliği adına ve makbuz karşılığında toplanır.

Madde 55 – Harcamalar

(1) Partinin yapacağı harcamalar, sözleşmeler ve girişeceği yükümlülükler, Genel Merkezde parti tüzel kişiliği, illerde il yönetim kurulu, ilçelerde ilçe yönetim kurulu adına yapılır.

(2) İl ve ilçe yönetim kurullarının parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapması ya da hüküm üstlenmesi Merkez Yönetim Kurulunun iznine bağlıdır. Önceden izin alınmadan girişilen hizmet sözleşmesi dahil, her türlü sözleşme ve yükümlülüklerden dolayı parti tüzel kişiliği sorumlu tutulamaz; Genel Başkana, Genel Başkan Yardımcılarına, Genel Sekretere ve Merkez Yönetim Kuruluna, Parti Meclisine ya da parti tüzel kişiliğine karşı kovuşturma yapılamaz. Bu durumlarda sorumluluk, sözleşmeyi yapan ya da yükümlülük üstlenen kişiye ya da kişilere düşer.

(3) Harcamaları, bütçeye uygun olarak, Genel Merkezde İdari ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, illerde ve ilçelerde sayman yapar. Bütçe dışı harcamalar, Merkez Yönetim Kurulunun ve ilgili yönetim kurullarının kararına bağlıdır.

Madde 56 – Yetki

(1) Yükümlülüklere girişmek, bankalardan para çekmek, bir mal ya da hak üzerinde tasarrufta bulunmak ya da bu konularda temsil yetkisi vermek için Genel Merkezde idari ve mali işlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısıyla Genel Sekreterin, il ve ilçelerde başkanla saymanın imzaları zorunludur.

(2) Elektronik bankacılığın kullanılmasında; Genel Merkezde Genel Başkan İdari ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısını; il ve ilçelerde örgüt başkanı saymanı tek başına yetkilendirebilir.

(3) Harcamalara ilişkin hükümler saklıdır.

Madde 57 – Bütçe

(1) Genel Merkezin bütçesi, Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Parti Meclisinin onayı ile yürürlüğe girer.

(2) İl ve ilçelerin bütçeleri, yönetim kurullarınca hazırlanır ve üst yönetim biriminin onayı ile yürürlüğe girer.

(3) Örgüt birimlerinin oluşturduğu komisyonların ve çalışma gruplarının gelir ve giderleri, bağlı bulundukları yönetim birimi bütçelerinde gösterilir.

(4) Hazine yardımının yüzde kırkı (% 40) il ve ilçe örgütlerine gönderilir. Genel Merkezce il ve ilçelerin eğitim harcamaları için tüzüğe göre ayrılması gereken miktar, yukarıdaki orana göre belirlenen miktara dahildir.

(5) Hazine yardımının il ve ilçe örgütlerine dağıtımına, ödeme şekli ve zamanına ilişkin esaslar her dönemde Parti Meclisince belirlenir.

Madde 58- Kesin Hesap

(1) Genel Merkezin kesin hesabı kurultayca, il ve ilçe örgütlerinin kesin hesapları kendi kongrelerinde incelenir ve karara bağlanır.

Madde 59 - Hesap Yönetmeliği

(1) Parti hesapları bilanço esasına göre düzenlenir.

(2) Parti gelirlerinin toplanmasında ve harcamalarda uygulanacak kurallar, bütçe ve kesin hesabın hazırlanması; gelir alındılarının ve tutulması zorunlu defterlerin biçimi, basımı ve dağıtımı, örgüt yönetim birimlerinin bu konudaki görevleri ve sorumlulukları, Siyasi Partiler Yasasının öngördüğü ilkelere ve kurallara uygun olarak düzenlenen “Hesap Yönetmeliği” ile belirlenir.

SEKİZİNCİ KISIM
Kadın, Gençlik Kolları ve Diğer Kurullarla İlgili Hükümler

Madde 60 - Kadın Kolları, Gençlik Kolları

(1) Genel Merkez, il, ilçe örgütlerinde "Kadın Kolları" ve "Gençlik Kolları" kurulur. Gençlik kollarına üye olmanın üst sınırı, otuz yaştır (otuz dahil).

(2) Bu kollar kongre ve kurultaylarını ana kademe ilçe ve il kongrelerini izleyen en kısa sürede yaparlar. Kongre takvimleri ve kurultay tarihleri ana kademe Merkez Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(3) Her il ve ilçe, yıllık bütçesinden toplam en az %10 olmak kaydıyla yeter miktarda payı, kadın kolları ve gençlik kolları için ayırır. Genel Merkezde kadın kolları genel başkanlığına ve gençlik kolları genel başkanlığına, partinin yıllık bütçesinden yeter miktarda pay ayırır. Bu paylar belirlenirken ilgili kol yönetiminin görüşü alınır.

(4) Kadın kollarının ve gençlik kollarının harcamaları, ilgili il ve ilçe saymanı, genel merkezde ise idari ve mali işlerden sorumlu genel başkan yardımcısı tarafından yapılır.

(5) Kadın ve gençlik kollarının örgütlenmesi, seçimleri, çalışma yöntemleri ve öteki konular yönetmelikle düzenlenir. Tüzüğün görevden alma, görevin boşalması ve görevden alınanların yerine seçime ilişkin hükümleri bu kolların genel başkanları ve merkez yöneticileri ile il ve ilçe başkanları ve yöneticileri açısından da uygulanır.

(6) Bu kolların yapacakları her türlü seçim, çalışma ve etkinlikler ana kademeyle uyumlu olarak gerçekleştirilir. Olası uyuşmazlıklarda itiraz merci bir üst yönetim kademesi olup Merkez Yönetim Kurulu kararı kesindir.

Madde 61 - Yurtdışı Temsilcilikleri

(1) Ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olmak kaydıyla İsviçre, İngiltere, Norveç, Rusya, ABD, Çin, Japonya, Kanada, Avustralya ve KKTC'de; Avrasya, Orta Doğu, Afrika, Güney Amerika, Kafkasya, Balkan ülkeleriyle Avrupa Birliği üyesi ülkelerde ve bu ülkelerdeki uluslararası kuruluşlar nezdinde yurtdışı temsilcilikleri kurulabilir.

(2) Yurtdışı temsilciliklerinin kuruluşları, amaçları, görevleri, çalışma yöntemleri, Genel Merkezle ilişkileri ve denetimleri yönetmelikle düzenlenir.

Madde 62 - Danışma Kurulları

(1) Partinin genel politikası açısından sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal konularda ve bölge ihtiyaçları üzerinde, karar organlarının politika oluşturmasını kolaylaştırmak ve parti çalışmalarını geliştirmek üzere ilçelerde "İlçe Danışma Kurulu" ve illerde "İl Danışma Kurulu" toplanır.

(2) Danışma kurulları yılda iki kez ve yerel ve genel seçimlerden sonra en geç üç ay içinde il ve ilçe başkanlarının başkanlığında, Merkez Yönetim Kurulunca belirlenen gündemle toplanır. İl danışma kurulları Merkez Yönetim Kurulunun, ilçe danışma kurulları il yönetim kurullarının bilgisi dahilinde toplanır. Süresinde iki kez üst üste danışma kurullarını toplamayan il ve ilçe yönetim kurulunun düşmüş sayılmasına Merkez Yönetim Kurulunca karar verilebilir.

DOKUZUNCU KISIM
Çeşitli Hükümler ve Geçici Maddeler

Madde 63 - Parti Programı ile Parti Tüzüğünün Onaylanması ve Değiştirilmesi

(1) Parti programı ile tüzüğünde değişiklik yapma yetkisi kurultayındır.

(2) Değişiklik önerilerini, Genel Başkan, Parti Meclisi ya da kurultay üye tamsayısının yirmide birinin yazılı olarak vermesi gerekir.

(3) Program ve tüzük değişikliklerinde karar yetersayısı kurultay üye tam sayısının salt çoğunluğudur.

(4) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca tüzük üzerinde yapılacak inceleme sonucunda mevzuat uyarınca değiştirilmesi gereken hükümler bulunması durumunda, sözkonusu değişiklikler ilk kurultayda onaya sunulmak üzere Parti Meclisi tarafından yapılır.

Madde 64 - Yönetmeliklerin Hazırlanması ve Onaylanması

(1) Tüzüğün öngördüğü ve tüzük uygulamaları için gerekli olan yönetmelikler altı ay içinde hazırlanır.

(2) Yürürlükte olan yönetmeliklerin, tüzük hükümlerine uygun olarak değiştirilmesi de aynı süre içinde tamamlanır.

(3) Kurultay Yönetmeliği, Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanır ve kurultayca onaylanarak yürürlüğe girer.

(4) TBMM Grupları İç Yönetmeliği, Grup Yönetim Kurulunca hazırlanır ve TBMM Grubu Genel Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

(5) Öteki yönetmelikler, Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Parti Meclisince onaylanarak yürürlüğe girer.

(6) Disiplin Yönetmeliği, Yüksek Disiplin Kurulu ile TBMM Grup Disiplin Kurulunun görüşü alınarak hazırlanır.

(7) Yönetmeliklerde değişiklik yapmaya ve yönetmelikleri yorumlamaya onaylanan organlar yetkilidir.

(8) Yönetmeliklerde yürürlük tarihi belirtilir.

Madde 65 - Partinin Tüzelkişiliğine Son Verme

(1) Partinin tüzelkişiliğine, kurultay üye tamsayısının üçte iki çoğunluğunun kararı ile son verilebilir. Bu karar gizli oyla alınır.

(2) Bu durumda, parti mallarının bırakılacağı kurum ve kuruluşlar kurultay kararında belirlenir.

ONUNCU KISIM
Geçici Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Geçici Madde -1
(1) Kurucular Kurulu, Partinin tüzel kişilik kazanmasını takiben bir (1) ay içinde toplanır. Kurucular Kurulu, ilk Olağan Kurultay yapılıncaya kadar kendi üyeleri arasından veya kuruculuk şartlarını taşıyan kişiler arasından Genel Başkanı, Parti Meclisi üyelerini, Yüksek Disiplin Kurulu başkan ve üyelerini seçer.

(2) Kurucular Kurulu üyeleri, Partinin Kuruluşundan ilk Olağan Kurultaya kadar Partiye kayıtlı oldukları il kongrelerinin doğal delegesi olurlar.

(3) İlk olağan Kurultaya kadar Merkez Yönetim Kurulu Genel Başkan tarafından belirlenir.

(4) Partinin kuruluş aşamasından ilk Olağan Kurultaya kadar olan sürede, il ve ilçe örgütleri, Merkez Yönetim Kurulu'nun ataması ile oluşur. Bu sürede görevden alma, görevin boşalması, yönetim ve disiplin kurulu üyeliklerinde düşmeyle ilgili tüzük maddeleri uygulanmaz. Bu konularda Merkez Yönetim Kurulu karar alır. Merkez Yönetim Kurulu kararı dışında olağanüstü kongre yapılamaz.

(5) Partinin kuruluşunda üye kayıtları Genel Sekreterlik tarafından yapılır.

Geçici Madde -2
(1) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca tüzük üzerinde yapılacak inceleme sonucunda mevzuat uyarınca değiştirilmesi gereken hükümler bulunması durumunda, söz konusu değişiklikler ilk kurultayda onaya sunulmak üzere Parti Meclisi tarafından yapılır.

Geçici Madde -3
(1) Tüzüğün 36/1. maddesinde düzenlenen cinsiyet kotası, 1. Olağan Kurultaya kadar yüzde otuz üç (%33); 1. Olağan Kurultayda yüzde otuz beş (%35); 2. Olağan Kurultayda yüzde kırk (%40); 3. Olağan Kurultayda yüzde kırk beş (%45) ve 4. Olağan Kurultayda yüzde elli (%50) olarak uygulanır.

Geçici Madde -4 *(Kurucular Kurulunun 31/08/2026 tarihli kararıyla eklenen madde)*
(1) Görevine devam eden kurucu il başkanı, il yönetim ve il disiplin kurulu üyeleri görev yaptıkları ilde yapılacak ilk olağan kongrenin; görevine devam eden kurucu ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri, görev yaptıkları ilçede yapılacak ilk olağan kongrenin doğal delegeleridir.

Geçici Madde -5 *(Kurucular Kurulunun 31/08/2026 tarihli kararıyla eklenen madde)*
(1) 1. Olağan Kongreler Takvimi kapsamında, 26 Ağustos 2026 tarihine kadar üyelik başvurusunda bulunmuş olan üyeler, parti seçmen listesi olarak esas alınır.

Madde 65 - Yürürlük ve Yürütme
(1) Bu tüzük, Siyasi Partiler Kanununun 8. maddesi gereğince Parti kuruluş bildirgesinin İçişleri Bakanlığı'na verilmesiyle yürürlüğe girer.

(2) Bu tüzük hükümlerini Parti Meclisi yürütür.